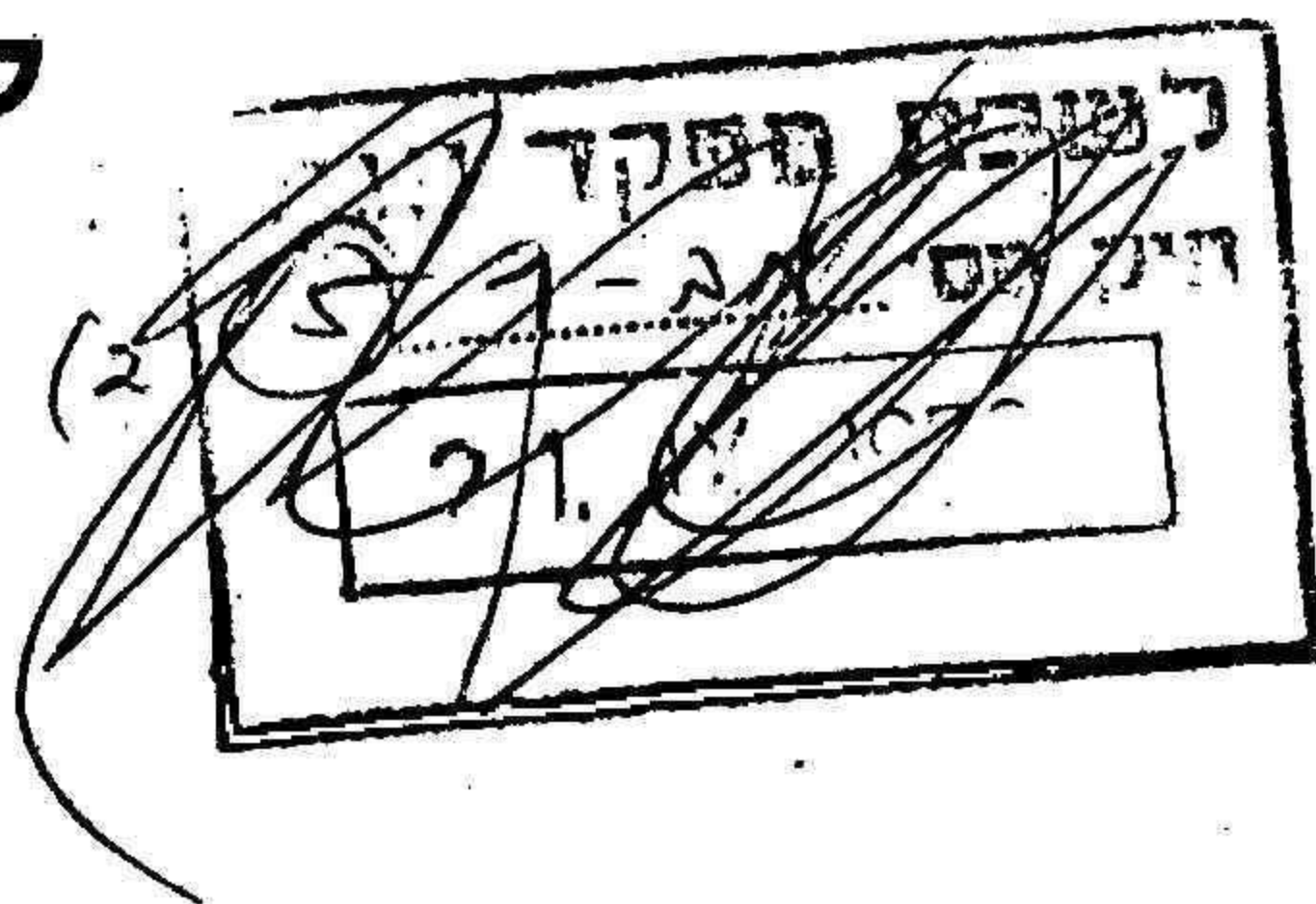

2

להתפיי
/

27-9-73

סודי

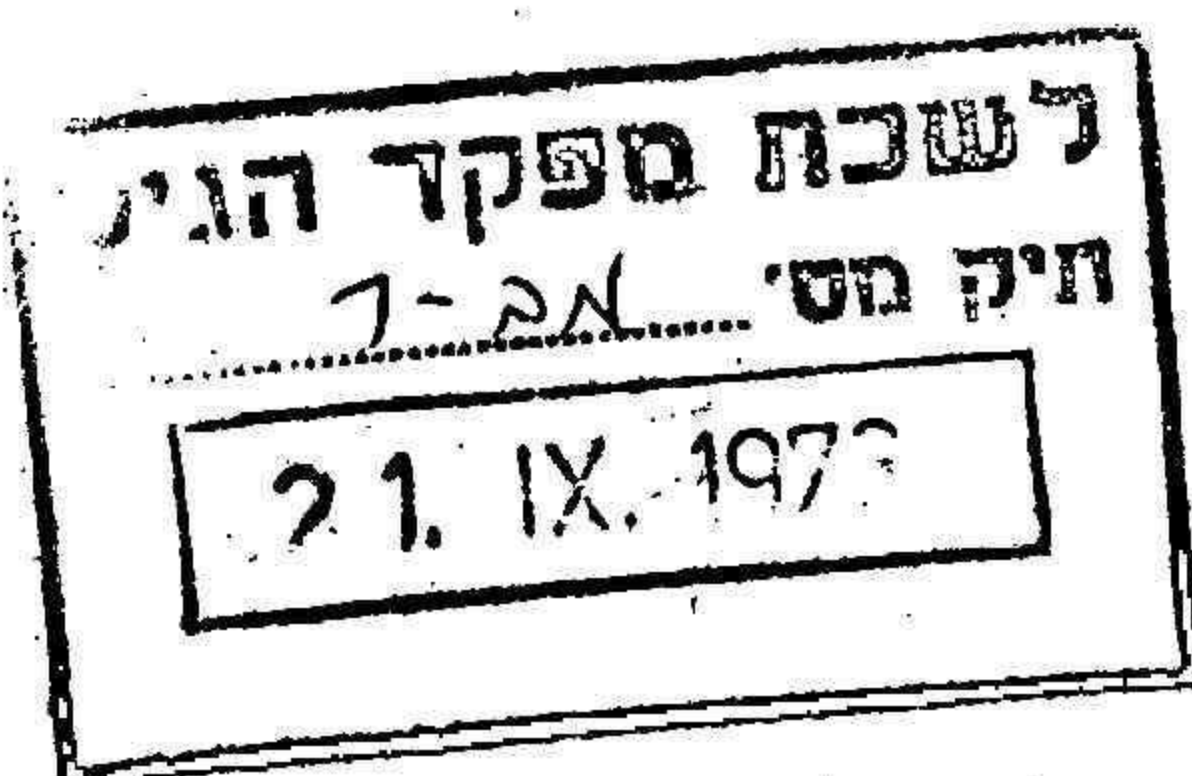
צוות ליקוי חש"נ

דו"ח מס' 28

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או מקצתו, לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך—עובר על חוקי בטחון המדינה. כל המוצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

סודי

מפקדת גייסות שריון
ענף תורת חש"נ
אוגוסט 1973

החובות האלה הם
מכתב למו"מ
מאריך 21 בספט' 73
5/6-60-5-64

דו"ח צוות לקחי חש"נ 28

כללי

1. כחיבת דו"ח זה מבוססת על עבודת "צוות לקחי חש"נ" שהורכב ע"מ לתחקר את פעולות השריון במסגרת ימי הקרב בפיקוד הצפון בין התאריכים 9 נוב' 1972 - 16 פבר' 1973. כוח השריון בגזרה היה חס' טנקים 188 בפיקוד אל"מ פלד אהרון.

2. אנשי הצוות היו:

א. רס"נ יהודה - מפג"ש/חח"ש.

ב. סרן אסקרוב / מפג"ש חח"ש.

3. הדו"ח כולל:

א. מבוא כללי והסבר הרקע לתקריות.

ב. תאור תקרית ה-9 נוב' 1972 זלקחיה - "קפיטל 1".

ג. תאור יום הקרב 21 נוב' 1972 זלקחיו - "קפיטל 2".

ד. הפעלת מח' טנקים בסיוע לסיור שהוחקף בתאריך - 7.1.73.

ה. תאור יום הקרב מ-8 ינואר - "קפיטל 4".

ו. תאור תקרית ה-7 פבר' 1973 - "ירי טנק על מחבל".

ז. תאור תקרית 15 ל-פבר' - "ירי טילי סאגר על טנקי אבטחה".

ח. מפות, מרשמים, נספחים וצילומי הפגעות טנקים.

4. לקחים ומסקנות:

כאמור מהווה התיק סיכום של אירועים המשתרעים מתחילת חודש נוב' 1972 ועד פברואר 1973. תוך כדי ביצוע התקריות ובצמוד להן הוצאו סיכומים ענייניים ל-חט' 188 וכן לקחים והערות הנרבעים לכלל המערך. כן היו לקחים והערות אשר חייבו טיפול תורתי וטיפול משמעי שבהלקם אינם מופיעים בדו"ח זה אלא ניחנו ישירות לחטיבה, ובחלקם הופצו כהוראות תורתיות לכלל המערך.

זיסקינד יעקב, רס"נ

רע"נ היסטוריה ובטחון שוטף

בשם ראש תורת חש"נ

מבוא כללי לתקרות

1. במשך זמן רב יחסית (קרוב לשנתיים) לא פעלו המחבלים משטח סוריה על אף שרבים ממחנות האימונים שלהם הוקמו בה. לקראת סוף שנת 1972 חל שינוי בעמדת הסורים אשר התבטא בגיבוי וסיוע שהחלו לתת למחבלים בהפרת השקט לאורך קו הפסקת-האש. סיוע זה ניתן בעקבות לחצים הגובר של המחבלים על השלטונות הסוריים ובעקבות מכות צה"ל עליהם בבסיסיהם בפתח-לנד ובדרום הלבנון ואשר גרמו לכך כי מעמדם שם התערער. בלימתם בלבנון סיכנה את עצם קיומם השואבת את הצדקתה מפעילות עויינת כנגד ישראל. מצד שני נוצר שיתוף אינטרסים בין המחבלים לבין שליטי סוריה אשר נבצ מחשש סורי מפני אפשרות התקרבות בין מדינות ערביות מסוימות לבין ישראל - עובדה העלולה להביא את סוריה לבידוד קיצוני גם בזירה הערבית הפנימית - עקב עמדתה המוצהרת. סיבה נוספת הייתה טמונה כנראה בדיון עצרת האו"ם על המזרח התיכון אשר לקראתו הפגינו הסורים ישובים אזרחיים כפי שיפורט בהמשך.

2. סדרת האירועים עד לתקריח השריון הראשונה

מבצע "קשיחות 6" שנערך ב-8 ספט' 1972 הייתה תגובה ראשונה של צה"ל בצורת התקפת חיל אויר על מטרות פח"ע בסוריה, המבצע בא בצמוד להתחדשות הפעילות החבלנית בגזרה הסורית ובעיקר בהקשר לפח"ע בחו"ל - רצח ספורטאינו במינכן 5-6 ספט' 1972. במהלך המבצע תקפו המטוסים 8 מטרות בסוריה ו-3 מטרות בלבנון. כתוצאה מההפצצות נגרמו לאויב כ-100 נפגעים. "קלחת 4" - ב-16 ספט' 1972 בוצע מבצע "קלחת 4" מורחבת בגזרת דרום הלבנון. במסגרת מבצע זה פשטו כוחות שריון וחי"ר בסיוע אוירי וארטילריה במשך יומיים על בסיסי מחבלים בכפרים ובטבע. במהלך המבצע פגע צה"ל בבסיסי ומפקדות מחבלים שנחשבו מחוסנים עד קה מפאת ריחוקם, כגון: ג'ויה, קבריא, תולין ועוד.

ב-15 באוק' 1972 תקפו מטוסי חיל אויר יעדי מחבלים בסוריה ובלבנון, כאשר בלבנון הותקפו 4 מטרות ובגבול סוריה מטרה אחת (מחנה מנסייב). בתאריך 30 אוק' 1972 בצע צה"ל מהלך יזום בשני שלבים: - שלב א' - תקיפת 4 יעדי פח"ע באזור העיר דמשק ע"י מטוסי ח"א. שלב ב' - כתוצאה מתקיפת חי"א פתחו הסורים באש ארט' על מוצבינו. בתגובה על כך חקף חי"א את מחנה תל קליעה שבסוריה. על אף התקפות אויריות הכבדות על בסיסיהם לא פסקו המחבלים מלפעול. ב-8 נוב' נפצע נהג טרקטור כתוצאה מעליה על מוקש צפונית למוצב 105. למחרת בבוקר נפגע אזרח נוסף שהסיע מכבש דרכים, גם הוא כתוצאה מעליה על מוקש.

עוֹתָק מִס' 2.

"קפיטל 1" - יום קרב ב-רמה"ג בתאריך 9.11.72

1. ב ק ע

בשעות הבוקה של ה-9 נוב' 1972 הבחין סיור בוקר של צה"ל בקבוצת מחבלים כשהיא נמלטת לאיזור הכפר אל-מא. בדיקת הסיור העלתה שהמחבלים השאירו בשטחינו מערכת מתקדמת של פצצות מרגמה 82 מ"מ ובזוקות המיועדות לפעול חשמלית. המחבלים הגיעו מתחום בו פזורים מוצבי צבא סוריים רבים, וברור היה כי הקבוצה פעלה בתאום עם יחידות הצבא שם. בתגובה לחדירה יצאו בשעות הצהריים מטוסי חי"א וחקפו את שני המוצבים הסוריים אשר דרכם עברו המחבלים. הסורים נצלו את התקרית ופתחו באש ארטילרית לעבר ישובים ומוצבים בשטחינו ברמה-הגולן. מטוסי חי"א הגיבו בהפצצה כבדה בת 40 דקות על 4 מוצבים סוריים, על סוללות ארט' באזור ג'וניה ותל-ג'מועה, וכן השמידו סוללת טילי קרקע-אוויר ס.א. 2 באזור שיך מסכין. בשעת ההפצצה הוזנקו מספר מטוסים סוריים לאויר ושניים מהם הופלו בקרב אויר ע"י מטוסינו.

2. הכנסת מחלקות הטנקים לפעולה

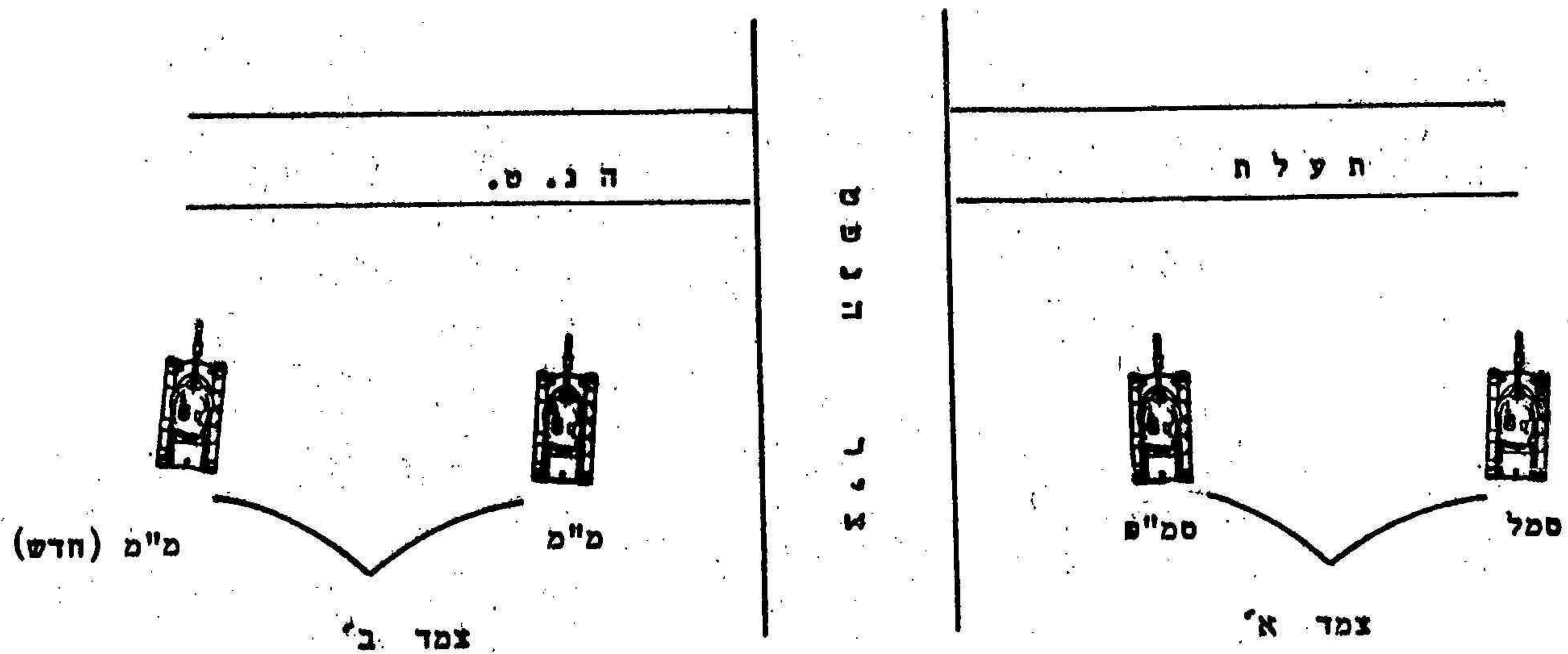
בשעות אחה"צ הוחלט בפיקוד על שילוב טנקים וארטילריה בירי באזור הגזרה הדרומית במטרה לפגוע בבונקרים ובמטרות אחרות בקו הסורי הקדמי. יחידת הטנקים שבקו בגזרה זו היתה פל"ח מגדוד טנקים 74 של חט' 188. בירי בתקרית השתתפו מח' טנקים מוגברת מ-ג'וחדר (4 טנקים) ו-מח' טנקים מוגברת מ-חושנייה (4 טנקים). בשעה 091640 התקבלה במפקדת פל"ח הוראת טלפונית מ-מג"ד ה-חי"ר באל-על (האחרון על הגזרה) להזיז את מח' חושנייה לעמדות ליד מוצב 111. ה-מח' נעה לדרכה כאשר עם תחילת החנועה הצטרף ל-מח' מג"ד 53 עם הטנק שלו. מספר דקות אח"כ, בשעה 091715 לערך התמקמו מחלקות הטנקים בעמדותיהם ופתחו באש.

3. תאור הירי של מח' ג'וחדר

המח' ועוד טנק מ"פ בפיקוד סמ"פ ח' פעלה כנגד מטרות באום לוקס ובתל דרעיה. עם קבלת הפקודה להפעלת הטנקים היתה המח' מדרום לחניון, והסמ"פ עם הטנק שלו בחניון. ה-סמ"פ הורה למחלקה לנוע צפונה למוצב 115 כשהוא אישית מצטרף אליה. לאחר מספר דקות שונתה ההוראה ו-מג"ד ה-חי"ר פקד על המחלקה לתפוס עמדות במפגש ציר הנפט - תעלת ה-נ.ט. כשסוללת התעלה משמשת לה מחסה. השעה היתה כבר שעת דמדומים וניתן היה לזהות בברור את

עוחק מט"ל.

ירי ה-נ"מ הסורי לעבר מטוטינו. המח' החלקה ל-2 צמדים כשבכל צמד סנק אחד יורה והשני צופה ומחקן בשעת הצורך. להלן שרטוט סכימתי של הסנקים בעמדות:

4. פעולת הסנקים בצמדים

בצמד א' ירה ה-סמ"פ כשסמל המחלקה צופה ומחקן לפי הצורך. ה-סמ"פ ירה 4 פגזי ח"ש על הבונקר באזור אום-לוקס בטווח 2300 מ' (הטווח הראשוני שניתן 1800 מ') וחשיג פגיעה בכדור רביעי. כשרצה לבצע "מטרה" דווח הטען-קשר כי ה-ח"שים התורניים נגמרו ואז הורה ה-סמ"פ לנוע לאחור ולבצע "מלא מחדש". לאחר מכן עלה, זיהה בונקר נוסף, אולם לאחר שירה כדור מעיך ראשון נתנה פקודה "חדל".

בצמד ב' ירה ה-מ"מ הקבוע כאשר ה-מ"מ המיועד להחלימו צופה ומוכן לחקן את האש לפי הצורך. ה-מ"מ ירה 6 פגזי ח"ש על בונקר בתל דרעיה לטווח 1500 מ'. התותחן השיג פגיעה בכדור שלישי אולם משקבל פקודה לבצוע "מטרה", לא פגע. ה-מ"מ שצפה טוען כי בית נמוך אשר היה בקו האש לפני הבונקר נפגע, וקיימת אפשרות שפגז שלישי שזוהה כ-"מטרה" היה בעצם "קצר" אשר פגע בבית והתותחן בצע "מטרה" לבית כשלמעשה נדמה לו שהוא פוגע בבונקר.

עותק מס' 2

5. חאור הירי של מח' חושנייה

מח' ועוד טנק מג"ד 53 פעלה נגד מטרות בתל כודנא. הטנקים תפסו עמדות בשטח שמדרום למוצב 111 למול תל כודנא. בהגיע הטנקים לעמדות ירדו ה-מג"ד וסמל המחלקה והחלו באחור מטרות מהקרקע. גם מח' זו פעלה בשני צמדים כשטנק אחד יורה, ושני צופה ומוכן לתקן את האש.

6. פעולות הטנקים לפי צמדים

בחילה חכנן אמנם ה-מג"ד שפעל בצמד א' לירות בטכניקה של ירי-צמד, אולם לאחר שני פגזים עבר לירי עם תיקונים מטנק שכן. ה-מג"ד ירה 4 פגזי ח"ש לבונקר בפסגת תל-כודנא בטווח 1800 מ' והשיג "מטרה" בכדור רביעי. לאחר מכן ירה פגזי מעיך על בונקר במדרון הצפוני של התל בטווח 2000 מ' והשיג גם לשם "מטרה" בפגז רביעי. לאחר שה-מג"ד השיג "מטרה" לבונקר בהאש החל ירה לשם גם סמל המחלקה 3 כדורים והשיג "מטרה" בכדור השלישי. על אותה מטרה ירה גם סמל המחלקה 4 פגזי מעיך כשפגז שלישי ורביעי הם "מטרה". לאחר מכן ירה לעבר בונקר נוסף במורדות הצפוניים של התל 4 פגזי מעיך אך לא פגע. בזמן הירי תיקן ה-מג"ד את האש כתיקון לטנק שכן ע"י מתן תיקונים וביצוע בצורה ישירה. (לדוגמא הוסף/הורד 2).

בטנק הגור שפעל בצמד ב' ירה לעבר בונקר במורדות הצפוניים של התל לטווח 2200 מ'. לאחר פגז ראשון בצע תיקון עצמי והשיג "מטרה". ה-קמב"צ ירה לעבר הבהקים בכפר כודנא בטווח 2,300 מ' פגזי מעיך. לאחר שפגע פסקו הבהקים מאותו אזור.

7. סכום הוצאות תחמושת ומטרות שנפגעו:

- א. סה"כ פגעו הטנקים ב-5 בונקרים ובמטרה לא מוגדרת אחת בכפר כודנא.
- ב. במהלך הירי הוצאו 17 פגזי ח"ש ו-17 פגזי מעיך, סה"כ 34 פגזים.

מספר זה מכיל..... עמודים
 עותק מס' 8. מתורגל/עיוותים

סודי
 - 6 -

ה ע ר ו ת (נימנו ע"י חש' 188)	המסקנה / הסיק	ה א ר ע
<p>זוהי החקירה הראשונה במבצעי "קפיטלי". בהמשך למדנו כי העלאה מטוסינו כנגד האויב עשויה לגרום אחריה הרחבה של חקריה אש והיא מהווה אחראה לכוחות.</p>	<p>חדרון מוקדם מפורט ככל האפשר הינו פעולה חשובה והכרחית לכל שייעשה בסמור למועד הפעולה יחד מוצאות טובות יותר. יש לקחת בחשבון שבכל מקרה בו לא ינתן חדרון מפורט לפני הביצוע, יפגע הדבר ברמת הביצוע.</p>	<p>א. ניתן חדרון כללי מוקדם לגבי כלל הגיזרה אשר כלל: הכרה השטח, מטרות כלליות, טורחים ועמדות לתפיסה. להפעלה פתע זו לא בוצע חדרון קונקרטי מוקדם דבר שהייתה לו השפעה על יכולת הביצוע בחקירה.</p>
<p>ככלל, זו הינה התרגולת ברמת הגולן ובמקרה זה הייתה חריגה.</p>	<p>אפשר שמג"ד החי"ר יקבע את האזור שבו צריכים לפעול הטנקים וזאת כנגד סמכויותיו כמפקד הגזרה. המיקום הטופג והמדוייק של העמדות צריך שיקבע ע"י מפקד הטנקים כי זה בחמש הלשרתו המקצועית וסמכויותיו כמפקד.</p>	<p>ב. את עמדות הטנקים בשטח של מח' ג' וחדר ניסח מג"ד החי"ר לקבוע בניגוד לדעתו של הממ"פ מפקד הטנקים.</p>
<p>הטנקים הופעלו לקראת סיום יום - הקרב שניתל החל מהצהריים ע"י הח"ק הפיקודי.</p>	<p>החולצה שבהפעלה טנקים למטרות נקודה עם אור אחרון הינה מועטה. יש לשקול היטב הפעלה טנקים יזומה בחנאי ראות מסוג זה.</p>	<p>ג. הפעלה טנקים התבצעה מאוחר מאוד והיירי התבצע למעשה עם דמדומים.</p>

מסמך זה מקביל... עמודים.
 עותק מס' 2. מתוך... עותקים

ס ד י
 - 7 -

ה ע ר ר ה	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ה	ה א ר ר ע
<p>עוד לפני התקריה דרשה החטיבה הכנה עמדה טנקים בכמות מספקת בגזרת הפה"ג. רק לאחר התקריה ולאור לקחיה הוחלט לאשר ביצוע הפריה עמדה נוספות.</p>	<p>יש לשפר את סוללת העלה הנ"ש על מנת לאפשר ירי טנקים לכל אזוריה.</p>	<p>ד. באזור הפעלה מה' ג' וחדר (מאחורי סוללת ה-ג"ט) ניתן היה להפעיל בירי 2 טנקים בלבד מתוך ה-4 היות וסוללת ה-ג"ט אינה מוכשרת בכל המקומות לביצוע ירי טנקים.</p>
<p>מסקנות והוראות תורתיות צפויות עם השלמת ניסוי ירי שנערך בנושא זה.</p>	<p>נושא יעילות ירי חי"ש, חלול, ומעיר כנגד בונקרים נמצא בבדיקה מהודשת כולל ניסויים ומצגים ביצורים אופייניים בכלל הזירות. (בשיחוף עם מקהני"ר/ביצורים)</p>	<p>ה. בחטיבה נקבעה חרגולה ירי לפיצוח בונקרים שעיקרה השגה פגיעה וקירקור הבונקר ע"י חי"ש והשמדתו לאחר זאת ע"י מעיר.</p>
<p>כשלב ביניים עד הוצאת חזכיר האמון (מרץ 1973) נכתבו ע"י החטיבה פתרונות ביניים בהתאמה ללקח שנלמד.</p>	<p>הנושא נבדק במפג"ש/חח"ש והוצא פק"ל סידור חמושה חדש העונה על הנציה (חזכיר אמון מס' 80 מרץ 1973)</p>	<p>ו. עקב סידור החמושה התורנית בטנק (שוט קל) אירעו מקרים בהם הושגה פגיעה בכדור חי"ש רביעי, אך מכיוון שלא היו כדורי חי"ש בהישג יד לא בוצעה "מסרה".</p>
	<p>התיקונים בתרגולה כדו חייבים להעשות בהתאם לתורה ובנוסף של "קצר"/"ארוך" בעוד החיקוק המתאים לתוחתן ינתן באלפיות/מטרים ע"י מפקד הטנק היורה.</p>	<p>ז. מג"ד טנקים נתן תיקונים ישיפים לשם הגנה בתרגולה תיקוני טנק שכן בגרסת הור"ד/הוסף2</p>

סודי

איוונים עיקריים בגזרת רמת הגולן 6 עד 9 נוב' 72

נלית מכבש נגל מוקטי
081530

מסעדות

2230
המחצות

1515
תל-א-שער

העבזה אורט סווית
1510-1540

1630
עשרות הבזים

קרב אוירי 091641
2 כיוונים 2 הפעלו

קוניסור

1620

החגיגה

זיון

תל-א-שנייה

1630
העץ

תל שנייה

1630
כנרת

ירי ארט'וטוקים
של כוחותינו
1645-1705

תל גשור

העבזה אורט סווית
1510-1540

תל גל-טחור

1630

1620
תל-אל-גבליה

4 הבזים

תל-אל-סקי

רמת קשיחים

כפר-אל-ג'וזא

נחל-גולן

1230

ירי ארט'וטוקים
באזור נחל-גולן
6-7 בלי

בוקרא
ירי ארט' טנקים על כוחותינו
ירי ארט' סווית
ירי כוחות והפעלות משגרים
על ירי סתבלים
מיקוש

סודי

F34

מסמך זה מכיל.... עמודים
 עותק מס' 2 מתוך... עותקים

מבצע קפיטל-2-יום-קרוב יזום ב-דמה ג' בתאריך 21.11.72

1. רקע למיבצע

מבצע קפיטל-1 שבועיקרו היה תקריח-אש לא הביא לרגיעה בגיזרה. בתאריך 17 נוב' עלה
 (1) זחל"מ "שחרו נבגל" על מוקש כ-3 ק"מ מזרחית לנחל-גולן. זחל"מ נוסף שיצא לחלצו עלה
 גם הוא על מוקש באותו מקום. באיזור נמצאו עקבות כניסה ויציאה של שלושה אנשים
 שחדרו משטח סוריה. בהמשך היום גורו מספר פצצות מרגמה 82 מ"מ לעבר נחל גולן.
 ביום שלישי 21 נוב' בשעה 0802 התגלה מוקש נ.ט. על דרך הפטרולים כ-3 ק"מ מזרחית
 לנחל-גולן. בשעה 0820 התגלה כ-150 מ' מדרום למוקש הנ"ל מוקש נ.ט. נוסף האוקשים מוצנע.
 "מרב" (שהיה בחסימה אותו לילה בגיזרה) דיווח על חנועת דמויות אך כיוון שהיו מחוץ
 לשווח-האש לא ירה עליהן.

כתגובה על פעשי המיקוש והגור ממוסינו לתקוף בשעה 0840 את המוצב הסורי באיזור "מפגש-
 הגבולות". בהמשך תקפו המטוסים בשעה 1020 שלוש מטרות פח"ע בדרום סוריה. בשעה 1135
 אותרו נפילות ארטילריה סורית באיזור קוניטרה ופגיעות במשך מרום-הגולן מפגיעות
 הארטילריה הסורית במרום-הגולן נפצעו 5 אזרחים (אחד מהם פח מאוחר יותר מפצעים).
 כתוצאה פירי הארטילריה הסורית הוחלט על ביצוע יום-הקרוב.

2. להלן לוח זמנים עיקרי לפעילות הטנקים בתקרים זו:

- א. 1150 - פקודה לשנקים בקו לפתוח באש בכל הגזרות (פרט לטנקים ב-107 ו-110 שלא זיהו מטרות).
- ב. 1250 - פקודת אלוף הפיקוד לירי על מטרות צבאיות בלבד.
- ג. 1255 - טנק ממחלקת 104 נפגע במזקן"מ.
- ד. 1300 - פלוגה ג' (גד' 53) בחנועה לאזור חושנייה.
- ה. 1335 - פקודה מח"ט 188 למג"ד 53 להעביר את מחלקת נחל גולן צפונה לאיזור ציר הנפט.
- ו. 1340 - מג"ד 74 מדווח על השמדת כל המטרות בגזרתו.
- ז. 1345 - פח"ע 107 פתחה באש לעבר הבהקים ב"חאן ארגבה", עקב הטווחים הגדולים נתקבלה הוראה לחדור ולמסקיל ארט' (המ"מ ביצע חרגולת קצין חש"פ מטווח).

(1) זחל"מ הנושא מחקן לפיצוץ מוקשים בחזיתו, ראה תמונה בהמשך.

עוזק מס' 200 מתוך... עוזקים

ח. 1356- טנק ממחלקת 105 מכדור ח"ש במקבע תוחת הטנק המשיך לירות תוך שימוש

בהגבהה בהנמכה טכנית.

ט. 1400- שני מטוסי מיג 21 הופלו בקרב האוויר.

י. 1403- התראה מתצפיות החי"ר על חנועת טנקים סוריים לכוון "אום לוקס".

יא. 1410- מג"ד 74 מדווח שסיים לירות על המטרות בגזרתו ושקט שורר בגזרה.

יב. 1412- מג"ד 53 מדווח על זיהוי טנקים סוריים ועל תחילת ניהול אש איתם.

יג. 1418- הטנקים הסורים נכנסו לעמדות, מתנהל ש.ב.ש.

יד. 1542- דווח על פציעת מ"פ ח".

טז. 1610- פקודה לפלוגה ג' לשלוח מחלקה לסיוע בירי באזור ציר הנפש (הגיעה עם

סיזם-הירי).

טז. 1620- ארבעה מיג 21 הופלו בקרב אויר.

יז. 1700- "חדל" לכל הכוחות.

3. חלוקת הטנקים ברמת הגולן

על הקו בגזרת רמת-הגולן אחראים חטמ"ר 820 כאשר קו המוצבים מחולק לגיזרה צפונית (6 מוצבים) ולגיזרה דרומית (7 מוצבים). חט" טנקים הפועלת בגיזרה מחזיקה בקו בק-ביעות גדוד טנקים אחד, כאשר פלוגת טנקים אחת בכל גיזרה ואילו פלוגה שלישית במפקד הגדוד. מחלקות הטנקים של הפלוגות בקו נמצאות בד"כ בחניונים קדמיים מאחורי המוצבים עם תכנונים לכניסה מיידית בימי קרב לעמדות קבולות מראש, או חפירה למוצבים, וכן מושלת עליהן אבטחה ביצוע עבודות שוטפות בקו ובמרחב. יצויין כי לרגל פני השטח נמצאות עמדות הטנקים בגיזרה הצפונית בתוך המוצבים או לידם ואילו בגיזרה הדרומית גם במרחב שבין המוצבים ולאורך העלת הנ"ט. סוכס מראש בחטיבה כי עם תחילת הקרית בקו מתחלקת האחריות בין מג"די השריון (ללא קשר לגדוד הנמצא בקו) כאשר מג"ד 74 מקבל את הגיזרה הצפונית ומג"ד 53 את גיזרה דרומית. באותו בוקר החקיימה בחטיבה השתלמות מ"פים במחנה עליקה בנושא מט"ז ונושאים תורחיים שונים. עם תחילת האירועים פוזרה ההשתלמות וחקצינים חשו איש-ליחידתו. בשעה 0920 קיבלה פל"ו (הערפית של הגדוד) פקודה לזוז ולהגבר את הקו באיזורים הבאים. מחלקה בקוניטרה, מחלקה במוצב 110 ומח"ב במוצב 114. בשעה 1135 החלה לרדת ארטילריה סורית על קוניטרה, מרום הגולן, ונחל גולן.

עוֹתָק מִסֵּר. מִתּוֹךְ... עוֹתָקִים

4. תאור ירי הטנקים בגיזרה הצפונית

עם קבלת פקודה התראה על אפשרות לביצוע "קפיטל", קיבל מג"ד 74 את הפיקוד על כוח הטנקים בגיזרה שכלל את פל"ו הפרוסה לפי מחלקות במוצבים: 104-107, המג"ד נתן פקודה לקידום הטנקים מהחניונים לעבר המוצבים כשהוא עצמו מתמקם במוצב 104 בעמדת הצפייה כשלידוהו משקפת 120x20 לשם זיהוי ובקרת האש של מחלקת 104, כשבמוצב 105 פעל המ"פ. בגיזרה זו מכחיבים פני השטח את אופן פעולת הטנקים. הטנקים פעלו מעמדות בסביבות המוצבים ובתורכם כשהצטרפו שלהם להחליף עמדות הינה מוגבלת ביותר. המטרות בגיזרה היו ידועות ולפיכך היתה תחילת הירי לעבר טנקים סוריים אשר מיקומם היה ידוע. בשעה 11:50 ניתן אישור לירי והטנקים פתחו באש. להלן פירוט הירי לפי מחלקות:

5. מחלקת 104 (פעלה בסמוך למוצב 104 וכך בהמשך)

המחלקה ועוד טנק סמ"פ ירחה לעבר המטרות הבאות: מוצב הפסמה (2700 מ') המסוללת (1300 מ'). מוצב החדירה ורכס שלוחת הטנקים (2550-3980 מ') עם פתיחת - האש השיבו הסורים באש נ"ט צפונה, בעיקר מאיזור "שלוחת הטנקים", דבר שלא אומץ בתצפיות עד תחילת הירי, ופגעו בשני טנקים. טנק הסמ"פ נפגע במסנן האויר הימני וטנק המ"מ ניזוק בכנף הימנית בזחל ובתפסי פלסוח בזוקה. שני הטנקים נעו מיד לחזיון. טנק גור נפגע מרסיס בקנס קדמי ימני ובגלגלי המתח והמשיך להלחם (ראהנספח א'). תוך כדי הקרב חסף הסמ"פ את הטנק שלו מעבר למינימום ההכרחי של העמדת האש וזאת כדי למשוך אליו את האש הנאגרת ולהביא בכך לאישור מטרות נוספות. בסה"כ ירחה הפת" 219 פגזים בהשמדה 3 טנקים, 8 נ"טים, 9 מיצדיות ועמדת חול"ר אחת. (פירוט הוצאת תחמושת - ראה טבלה מסכמת).

6. מחלקת 105

במוצב 105 פעלה מחלקה בפיקוד מ"פ ז'. המחלקה ירחה לעבר מטרות בג'ובתא-אל-חשב בטווחים שבין 1500-2850 מ'. המחלקה החלה בירי לעבר טנקי תובה ניידים, והשמדה אחד מהם. במהלך הקרב תגברו הסורים את הגיזרה בטנקים נוספים. הטנקים אותרו תוך כדי חנועתם ע"פ מוצב החרמון, שדווח על כך מיד לכוחות. מהטנקים שהגיעו הושמדו שניים (אחד מהם אס.יו.100) הסורים השיבו אש מתוחחי ה-נ.ט. שלמרגלוח ג'ובתא-אל-חשב, ומאש זו נפגע טנק מהחלקה במקבע התוחח (סביר להניח שע"י אס.יו.100) מערכת ההגבהה החשמלית שלו שוחקה ורסיסים פגעו גם בקנה. הטנק המשיך להילחם באמצעות מערכת ההגבהה המכנית (פירוט פגיעה באש).

פּוֹתֵק מִסֵּף... מִחוּךְ... עוֹחֵקִים

נספח א'). בסה"כ ירתה המח" 122 פגזים בהשמדה 4 טנקים, 4 נ"טים, ו-6 מיצדיות (פירוש הוצאת חמושת - ראה טבלה מסכמת).

7. מחלקה 107

באיזור המוצב פעלה מחלקה מ-פל"ז נגד מטרום באיזור האן-ארנבה (2900-3800 מ'). מחלקה פתחה באש מאוחר יותר כיוון שלא זוהו מטרות. זמן קצר לאחר שפתחה באש, קיבלה פקודה "חדל" עקב השנוחים הגבוליים. המ"מ קבל הוראה לבצע ק. חש"פ בסיוע עבוד הארטילריה ובוצע זאת בצורה טובה. בסה"כ ירתה המח" 34 פגזים בהשמדה 3 בונקררים. (פירוש הוצאת חמושת - ראה טבלה מסכמת).

8. גיזרה דרומית

עם קבלת פקודת האמראה לקפיטל קיבל מג"ד 53 את הפיקוד על הכוח הטנקים בגיזרה, שמנה את פל"ח ועד מחלקה פל"ח. אופי פעולת הטנקים בגיזרה זו היה שונה מאשר בגיזרה הצפונית, וזאת עקב אופי השטח אשר הינו נוח לתנועה ומאפשר לטנקים לדלג ממקום למקום, לפי ריכוזי האויב. נוסף לכך אין הטנקים מוגבלים לפעולה מהמוצבים בלבד. בשלב ראשון פגעו הטנקים במיצדיות, בעמדות מכוונות ובבתים. ברוב המקרים לא הושבה אש לעבר הטנקים היוריים, בשעות הצהריים, עם סיום הירי לעבר המטרות השחרר שקט בגיזרה, אולם לאחר פרק זמן קצר אחריו (ע"י תצפית תל-פרס) טנקים סוריים אשר היו בתנועה מערבה באיזור ציר הנפט - אום לוקס. עם הגעת הפלוגה הסורית לטווחים של 3000 מ' החל קרב ש.ב.ש במהלך הקרב פגעו הסורים בשני טנקים שלנו, אך עד תום הקרב נפגעו 6 טנקים סוריים מתוך ה-7 (כש-4 מהם נראו בוערים).

9. מוצב 11

באיזור מוצב זה פעלה מחלקת חושניה נגד מטרות בתל כודנא בטווחים שבין 2250-2600 מ'. המחל-קה ירתה לעבר מיצדיות ופסקה לירנת כיוון שהועברה למשימת תצפית צפונית. בסה"כ ירתה המח" 41 פגזים בהשמדה 6 מיצדיות. (פירוש הוצאת חמושת - ראה טבלה מסכמת).

עוֹתָק מִס'... מִחוּךְ... עוֹתָקִים

10. מוצב 114

המחלקה (מפלוגה ו') ועוד סנק מב"ד 53 בפיקוד ה-קמב"ץ פעלה בתחילה כנגד מיצדיות באיזור תל-דרעיה (1000-1500 מ') והתמוצב הרוסי" (2400 מ'). לאחר השמדת המטרות ועם גבור הארטילריה הסורית פקד ה-מג"ד על ה-קמב"ץ לנזע, ולתפוס עמדות באזור ציר-הנפס לשם השמדת בונקרים. בזמן החנועה לעבר הציר עלה סנק המ"מ על מוקש (ישראלי), פרס זחל ונפגע בזרוע וגלגלי המרכוב ובגלגל המחת. הסנק נע לחניון בג'וחדר וטופל ע"י החוליה הסכנית לאחר שהצוות תקנו זמנית. בינתיים, הגיעה המחלקה לאיזור ציר-הנפס והחלה לפגוע בבונקרים נוספים. לאחר שפגעה בהם החל קרב ש.ב.ש עם הסנקים הסוריים, אשר בה נסלה המחלקה חלק בטווחים של 3000 מ'. סנק ה-קמב"ץ נפגע בפגז ח"ש של סנק סורי בחיבור השמאלי של הגחון עם שיפוע החזית, וקצה קנה המותח. הפגיעה לא גרעה מכוסר הסנק שהמשיך לפעול (ראה נספח א'). במס"כ ירתה המח' 129 פגזים בהשמידה 3 סנקים, 2 נ"סים ו-12 מיצדיות (פירוט הוצאת תחמושת - ראה טבלה מסכמת).

11. מחלקת 116

המחלקה בפיקוד מפ"ח פעלה בתחילה נגד מטרות באיזור "אום-לוקס" (1200-2400 מ') המחלקה התפצלה ל-2 זוגות שעבדו במקביל, הצמד הדרומי ירה לעבר ציידא (1400-2500 מ') ואל-חנות (1900-2100 מ') והצמד הצפוני לעבר מוצב "ארבעת הבתים" (750 מ') וה"אום-לוקס". לאחר היסול המטרות במקומות אלה ועם תחילת קרב ה-ש.ב.ש פעלה המחלקה מעמדות שמדרום לציר הנפס. במהלך קרב ה-ש.ב.ש/שהחנהל בטווחים סביב 3000 מ' נפגע סנק ה-מ"מ ע"י פגז ח"ש-נפיץ בתא 8 בזמן שעסק בהעברת תחמושת מטנק הגור לסנק המ"פ (עקב אפיצות בתוף טווחים) אט כי הדבר בוצע כ- $\frac{1}{2}$ ק"מ מערבה, מעמדות הירי נחלש כאמור תא 8, נפגעו חאים 6 ו-7 והאנשנות נפגעו. הפגיעה לא גרעה מכוסר הירי של הסנק. במס"כ ירתה ה-מח' 216 פגזים בהשמידה 3 סנקים, 13 מיצדיות ו-2 בתים (פירוט הוצאת תחמושת - ראה טבלה מסכמת).

12. מח' נחל גולן

המחלקה פעלה בשני מקומות. בתחילה באיזור נחל גולן נגד מטרות (בתים) בפפרים מעורייה (עד 3000 מ') ועבודין (עד 2500 מ'). כיוון שלא זיהו תנועות באיזור המטרות חדלו

עוחק מט"ל. מתוך... עוחקים

לירות. בשלב מאוחר יותר נעה המחלקה צפונה והשתתפה בקרב ה-ש.ב.ש באיזור ציר-הנפט. בשלב הראשון ביצעה את הירי עם 2 כלים (אחד הטנקים פרס זחל בכניסה לעמדה באיזור נחל גולן). בסה"כ ירתה ה-מח" 8 פגזים בהשמדה 11 בתים, ו-2 טנקים. (פירוט הוצאת תחמושת - ראה טבלה מסכמת).

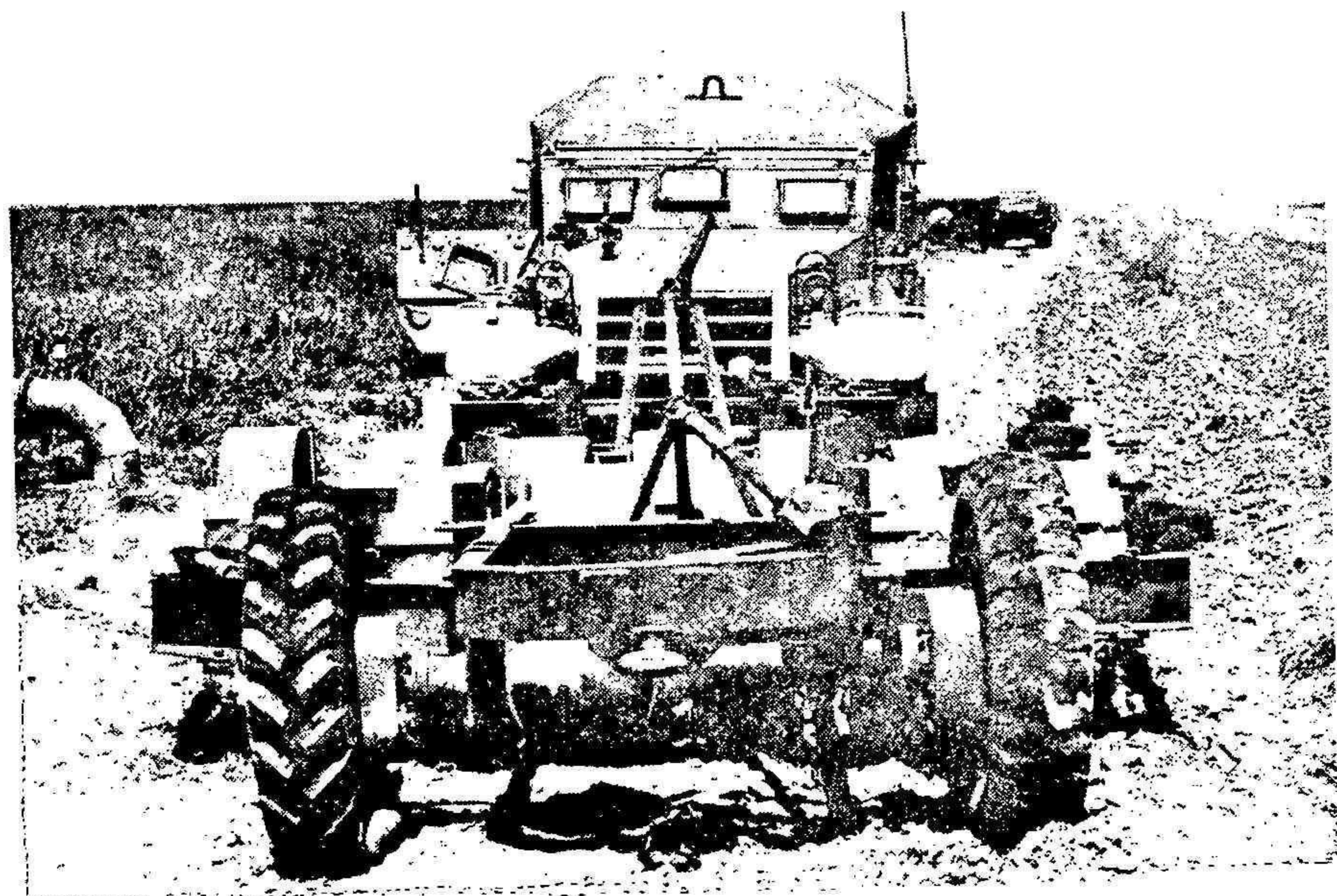
13. סיכום

תקריט ה-21 לחודש היתה תקריט מוצלחת מבחינת הפיקוד ובעיקר מבחינת השריון. ל-חמ" 188 היו 6 נפגעים: אחד בינוני והיתר קל. מתוך 1 טנקים סוריים שנפגעו נראו 8 בו-ערים. להטיבה נפגעו 7 טנקים שהוחזרו בהמשך לכשירות (רובם הוסיכו לפעול למרות הפגיעות).

נראו פגיעות טובות ומדוייקות של טנקים במטרות השונות. עובדה העידה על רמת תותחנות נאותה.

במבצע "קפיטל 2" הוצאו 346 פגזי ח"ש, 42 פגזי מעין, 63 פגזי חלול, ו-14 פגזי זרהן. בסה"כ הוצאו 846 פגזים. מספר זה כולל 6 פגזי מעין ו-21 פגזי ח"ש שנורו ע"י מחלקת 110. לאויב נפגעו 13 טנקים, 14 נ"סים, 49 מיצדיות ובונקרים. סה"כ נפגעו 90 מטרות בנוסף לזאת בוצע ירי לעוד 9 מטרות בלתי מוגדרות.

במספר הנ"ל נלקחו בחשבון, פגיעה בבונקר וירי על חי"ר שבוצע ע"י מח" 110. יצויין כי באופן יחסי היתה הוצאת יתר של תחמושת ביחס למטרות שנפגעו. בפרוט הפגיעות טנקים של החטיבה בתקריט זו ראה נספח א'.

זחל"מ "שטרונגול" (מנל"מ)

מסמן זה מכיל.....עמודים
 עותק מס' 8 מתוך.....עוהקיים

ס ד י
 - 16 -

14. דו"ח הוצאת התמושה לפי הסוגים להשגת מקרות

מס' סדר	ה ע מד ה	מס' הסנקים היוריים	ה מ ט ר ה ת	הוצאת התמושה						ה ע ר ר ה ת	מס' סדר				
				מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים						
				מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים	מס' סנקים
1	מוצב 104	4	מוצב הפסטה, המולקעה, החזירה ורכס שלוחת הסנקים	11	96	12	-	12	219	3	8	9	-	21	נפגעה גם עמדה חוליית
2	מוצב 105	4	מטרות ב-ג' ונתא-אל-חשב	55	44	23	-	23	122	4	4	6	-	14	
3	מוצב 107	3	מטרות באיזור האן-ארנבה	9	25	-	-	-	34	-	-	3	-	3	ירי לשני סנקים ומשאית שלא נפגעו
4	מוצב 111	3	מטרות ב-תל-כודנא ובפפר כודנא	25	16	-	-	-	41	-	-	6	-	-	
5	מוצב 114	4	מטרות ב-תל-דרעיה, המוצב הרומי ואיזור ציר הנפט	70	46	10	3	10	129	3	2	12	-	17	
6	מוצב 116	4	מטרות באיזור אוס-לוקס ציידא	111	84	13	8	13	216	3	-	13	2	18	
7	מוצב נתל גולד	2	מטרות ב-מעורר-העבודות, וציר הנפט	21	29	5	3	5	58	2	-	-	11	13	סנק אחד פרס זחל והצטרף יותר מאוחר
	סה"כ	24		423	346	63	14	63	846	13	14	50	13	91	

א. ממוצע הפגזים לסנק הוא 34.
 ב. ממוצע הפגזים מכל הסוגים לכל מס' סדר הוא 9.

מסמך זה מכיל..... עמודים
 עותק מס'.....מחור..... עותקים

ס 17 -

לקחים ומסקנות 15

ה ע ר ו ת	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ה	ה א ר י ע
<p>אנטרפולציה מושכלת בין שתי נקודות מדויקת יכולה לתת דיוק בהערכת טווחים למטרות עד כדי 100-50% חשוב כי נקודות המוצא הנמדדות יהיו לרוחב ולעומק הגזרה כך שיכסו את מגוון המטרות המצויות הערה המה"ט: הטורחים ניהנו ע"י צוות מדידה מסכ"ל"י שהפעיל מד-טרומ מסוג חדש.</p>	<p>יש לבצע מדידות חדשות וארגון מחדש של כרטיסי טווחים מהעמדות השונות, לתורך ולסכם שיטה של הערכת טווחים בהתייחסות לנקודות המוצא.</p>	<p>א. טווחים מדויקים אשר נתנו למפקדים והופיעו בכרטיסי הטווחים נתגלו בחלקם כבלתי מדויקים. כמו כן היחס אל טווחי המוצא שנעשה ע"י המפקדים בשטח היה בלתי מדויק עד כדי טעויות הערכה של 500 מ' לערך.</p>
<p>דרישת ה-חט' לחפירה עמדות בכמות מספרה בקו רמ"ג הוגשה עוד לפני הקריית ה-9.11 התופעה המלווה גם את הקריית בהמשך, הייתה שלאחר כל הקריית נתנה דחיפה ואישור לנצוץ הכשרת עמדות נוספות.</p>	<p>1) יש להוסיף עמדות טנקים נוספות, בעיקר בגזרה הפפוניית, ולאורך תעלת נ"ט. 2) יש להמשיך ולשפר את העמדות הקיימות כך שתהיינה מוסמרות ככל האפשר מעיני האויב.</p>	<p>ב. 1) לקב מספר השקעות הקטן יחסית (בעיקר בגזרה הצפונית) הוגבל במהלך מספר הטנקים שהשתתפו בירי. 2) עמדות אש, תצפית והמתנה בגזרה הצפונית נצפות ע"י הטורפים.</p>
	<p>תוצאת תחמושת ביום קרב כזה צריכה להתחשב בעובדי סוגי המטרות הצפויות בדגש על הופעת טנקים ונייהול אש בצורה שתבטיח המצאות תחמושת מתאימה לכל ההתפתחויות הצפויות.</p>	<p>ג. כיוון שרוב פגזי הח"ש בגזרה הדרומית נורו על בונקרים הרי שעם הופעת טנקים סורייים בגזרה הייתה כמות הח"ש בבטן הטנקים מוקטנת ולפיכך נורו על הטנקים הסורייים פגזי מעין ורחוק, בטווחים ונסיבות בהם היה צורך לנצוץ ירי ח"ש.</p>

ס 17 -

מסמך זה מכיל.....עמודים
 עותק מס' 8...מחור...עווקים

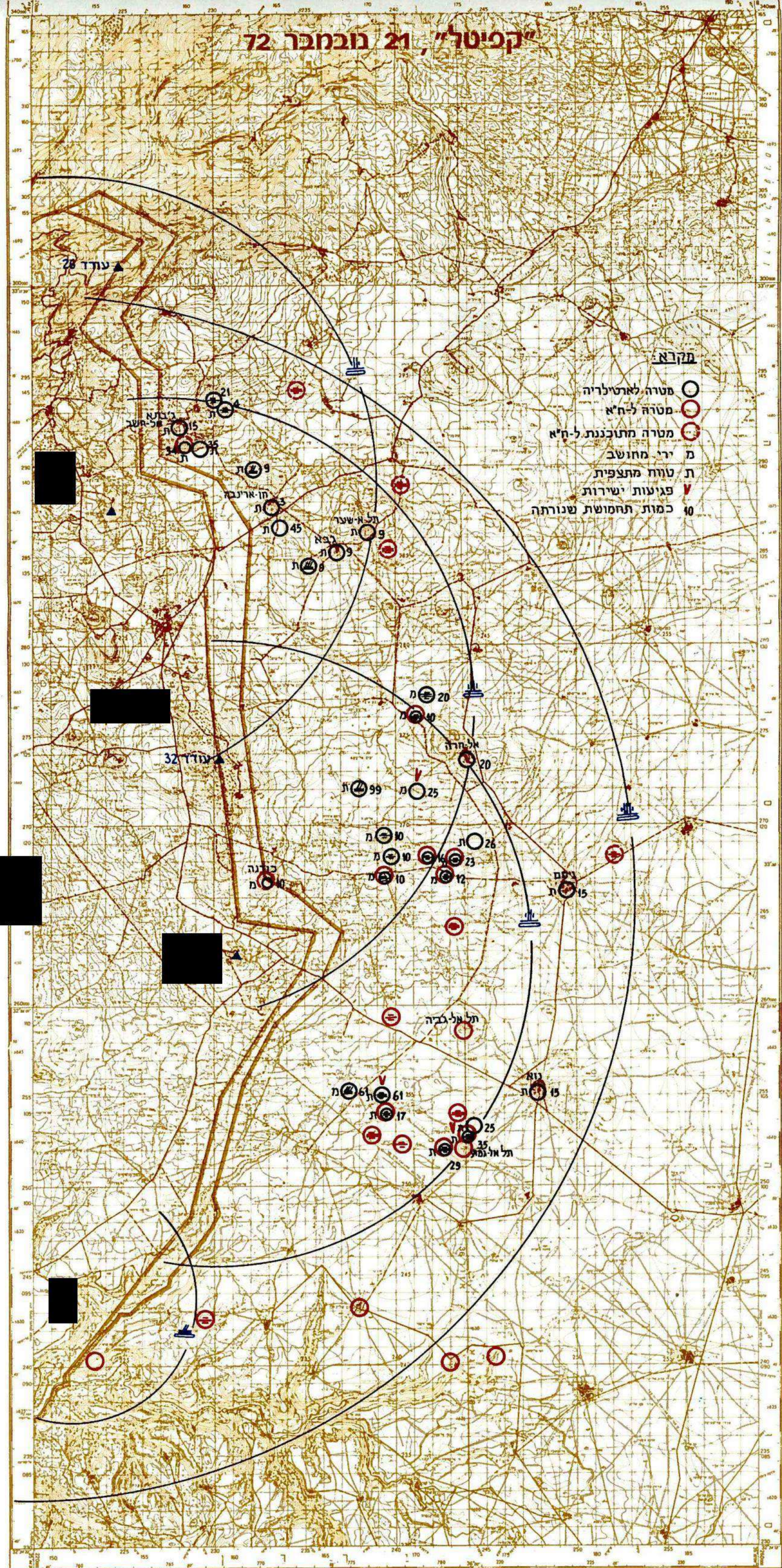
ס' ד' י
 -10-

ה ע ר ר ח	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ח	ה א י ד י ע
<p>כאשר ישנה מדיניות ברורה של הדלקת המטרות (טנקים) יגרום הדבר הוצאת המושם מעל הדרוש להשמדה ועל נותן ההוראה לקחת עובדה זו בחשבון.</p>	<p>יש להמנע מ-OVER KILL (השמדה יתר) של המטרות בייחוד כשידוע שחלק מהן טנקי דמי או טנקים המהווים עמדות נייחות (ראה גם מבצע קיחון 10).</p>	<p>ד. בניגודה הצפונית לא הולקו פגזי חי"ש את הטנקים הסוריים ולפיכך עברו לידי פגזי חלול ומעיר עליהם עד שבערו (אם בכלל).</p>
<p>הלקח גלמד ויושם בחקירות הבאות.</p>	<p>מג"ש ח"ש הפיץ הוראה בנושא: שיעקרה "בטנקי שוט ימצא פתח "המתן דקה" סגור פרט להוצאת חומיליים וריקים".</p>	<p>ה. ברוב הטנקים בעת החקירה היה פתח "המתן דקה" פתוח (שען קשר אחד נפצע מלסיס שחודר זרר פתח זה).</p>
<p>לקח זה יושם בחקירות הבאות ונקבעו נקודות לכיצוע "מלא מהדשי".</p>	<p>שיטוף הפעולה הוכיח את עצמו כייעיל ביותר כאשר נוהלי תקשורת ברורים וטובים מסייעים בהחלט לפעולה הטנקים והשגת הוצאת פגזות בחקירה.</p>	<p>ו. במצפיות ארוכות הטווח נחל פרט ומוצב החרמון סייעו באחרם חנוקות טנקי אויב בגזרה.</p>
<p>לקח זה יושם בחקירות הבאות ונקבעו נקודות לכיצוע "מלא מהדשי".</p>	<p>יש לקבוע מקומות מאימים לפעולות ארגוניות בשטחים או עמדות הנותנים מחסה מחפיה ומאש כנון ישי.</p>	<p>ז. צוות מ"פ ח' בגזרה הדרומית נפצע בעת ביצוע העברת המושם משנק אחד בטווח של 500 מ' מאחורי עמדת האש.</p>
<p>לקח זה נלמד בחקירות הבאות.</p>	<p>יש חשיבות רבה לניהול אש נכון המפגש על דווח מצב החמשה על מנת לוודא איזון החמשה בטנקים.</p>	<p>ח. עקב שטר החקירה וכמות הפגזים שנורר, נוצר מצב של "בשן דיקה" בשנק אחד או שניים בטגרת צמד או מחלקה בעוד שבאחרים נותרה החמשה מספקת.</p>

מספר זה מכיל.....עמודים
 עותק מס'.....מחור.....עווקים

ה ע ר ו ת	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ת	ה א י ר י ע
<p>ק. אג"מ חט' 188 אישר כי הנושא נשקל לפני הארוע ונעשה עפ"י החלטה מראש, יג היג היר.</p>	<p>במגמה למנוע צורך בפעולות החזקתיות תוך יום הלימה ולאפשר ביצוע ירי שוטף של כל המטרה.</p>	<p>ס. כל השנקיים היו בעת בצוע החקירה ללא פלסות בזוקה (עקב חנאי בוך בתקופה שקדמה לחקירה)</p>
<p>לאור מקרה זה נעשתה פעולה ע"י הפיקוד לסמון שדות מוקשים לצד עמדות הסנקיים.</p>	<p>חשוב לזכור כי מידות המוקשים בשטחנו ולבצע הכרת שדות המוקשים לכלל המפקדים המיועדים לפעול בכל הגזרה.</p>	<p>י. סנק בגזרה הדרומית עליה על מוקש כשד"מ שלנו.</p>
<p>הסנק היה חייב לעזוב את איזנה העמדות עקב ירי ארטילרי טורי על האיזור.</p>	<p>יש להמנע ככל האפשר מסיכון חיי אדם וצורך יקר במיוחד בפעילות בט"ש בהן צוללות שגשגות כוחותינו להעיב קשות על ההישגים.</p>	<p>יא. ה-סמ"ס שהיה באזור מוצב 104 חשף הסנק של יתר על המידה ע"מ למשור אש אויב במטרה לגלות את מקורותיה.</p>
<p>הסנק היה חייב לעזוב את איזנה העמדות עקב ירי ארטילרי טורי על האיזור.</p>	<p>בכל מקרה בו נסקת פעולה אחד ממסנני האויר בטנק שוט-קל/מג"ח חייבים לדווש מיד אח: מנוע הסנק. במקרה של פגיעה במסנן בזמן ירי וניהול אש חייבים לחלץ את הסנק לעמדה אחורית ולאחר מכן לדווש את מנוע הסנק.</p>	<p>יב. כמוצב 104 נפגע סנק סמ"ס מפגז נ"ש במסנן האויר הימני. עקב הפגיעה יצא המסנן מכלל פעולה, לאחר הפגיעה חדל הסנק מירי ונע לעבר התניון מרחק של מספר ק"מ.</p>

"קפיטל", 21 נובמבר 72

מקרא:

- מטרה לאטילריה
- מטרה ל-ח"א
- מטרה מתוכננת ל-ח"א
- מ ירי מחושב
- ת טוח מתצפית
- ✓ פגיעות ישירות
- 40 כמות תחמושת שנותרה

עודד 28

עודד 32

תל אל-ג'יה

תל אל-ג'מאל

נִסְפָּח א

מסמך זה מכיל.....עמודים
עוחק מס' 2...מחוך..עוחקים

הפגעות טנקי שוט-קל במבצע "קפיטל-2"

1. כללית אובחנו מספר סוגים של פגיעות בטנקים:

- א. פגיעות ישירות ע"י טנקים/נ"טים.
- ב. פגיעות ישירות ע"י ארטילריה.
- ג. פגיעות ע"י רסיסים מפגזי ארטילריה שנפלו בסמוך.

2. הפגעות ע"י טנקים/נ"טים:

א. טנק צ-817134-

במוצב 105 נפגע טנק המ"מ ע"י פגז ח"ש (כנראה של S.U 100) במקבע חותח מימין לחותח. המ"מ ניהל אש עם חותח נ"ט שהיה בחוך בונקר וירה עליו. חוך כדי ניהול האש נפגע הטנק במקבע החותח, והצוות לא הרגיש בפגיעה. בזמן הפגיעה היה בקנה פגז חלול ומעצמת הפגיעה רתע החותח לאחור והפגז נחלץ ונפל לסל חרמילים (בבדיקה שנערכה בפגז התברר שיש נקירה בתחל). המ"מ שלא ידע על הפגיעה פקד "אש!" החותחן דיווח "איך ירי". ואז דיווח הטען שהחלול נחלץ החוצה. לאחר מכן הבחין המ"מ בברזנט הקרוע שעל מקבע החותח. לאחר הפגיעה בטנק הפסיקה לפעול מערכת ההגבהה החשמלית של החותח. לאחר בדיקת הפגיעה המשיך הטנק לירות כשתוחחו עובד עם ההגבהה והנמכה מכניח. חאור הפגיעה בטנק: (בזמן הפגיעה היה הטנק בעמדת אש במוצב).

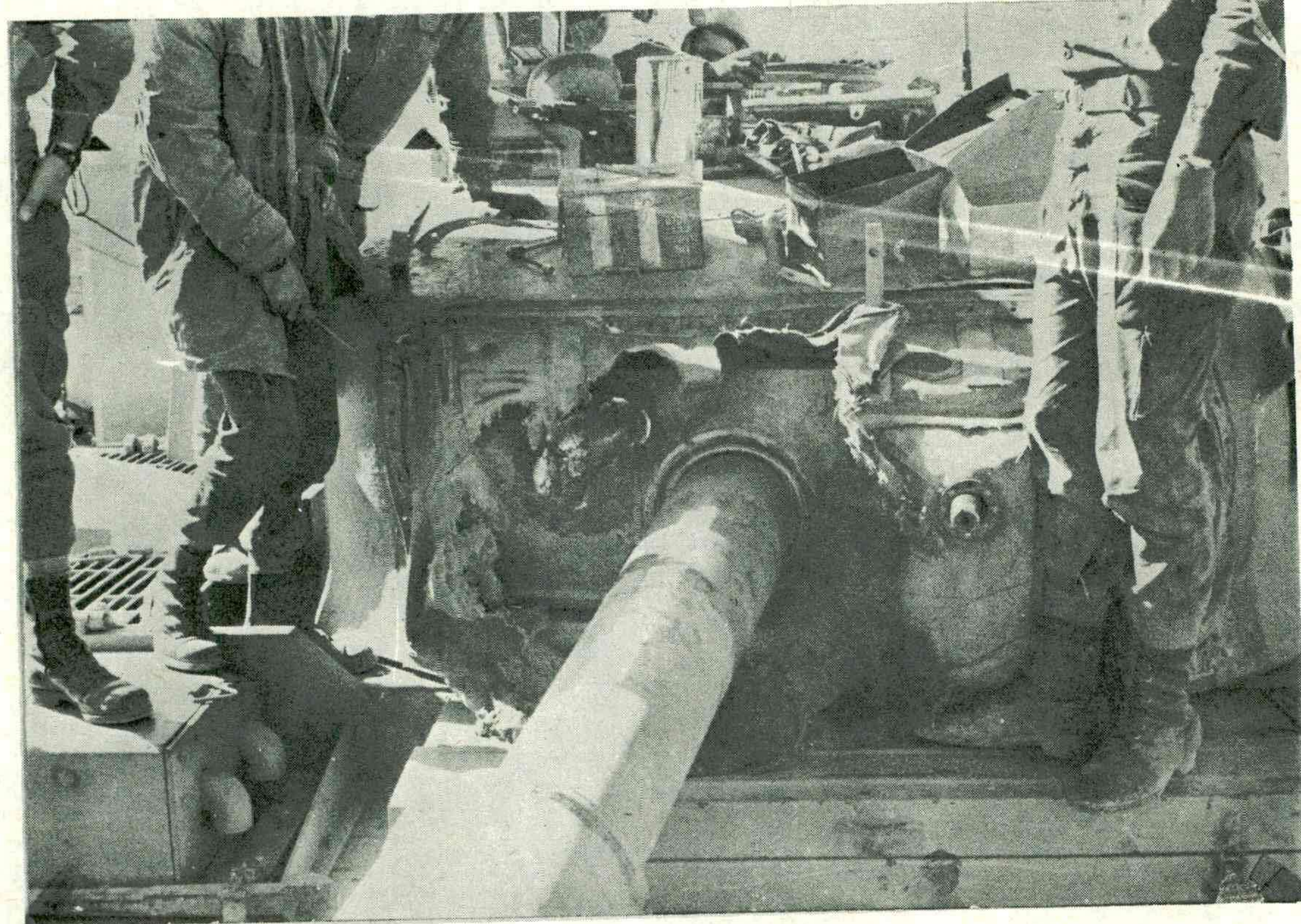
- (1) הפגיעה הייתה ע"י פגז ח"ש. הפגז "חפר" במקבע החותח עד לעומק 85 מ"מ והתחלק בכיוון הקנה ומעליו.
- (2) על הקנה באיזור מקבע החותח ישנן מספר פגיעות של רסיסים.
- (3) יש קושי בהגבהה החותח והנמכתו כשהוא משולב במיצב ללא הנעת מנועי צידוד.
- (4) אצילי החותח נפגעו.

נספח א' (המשך)

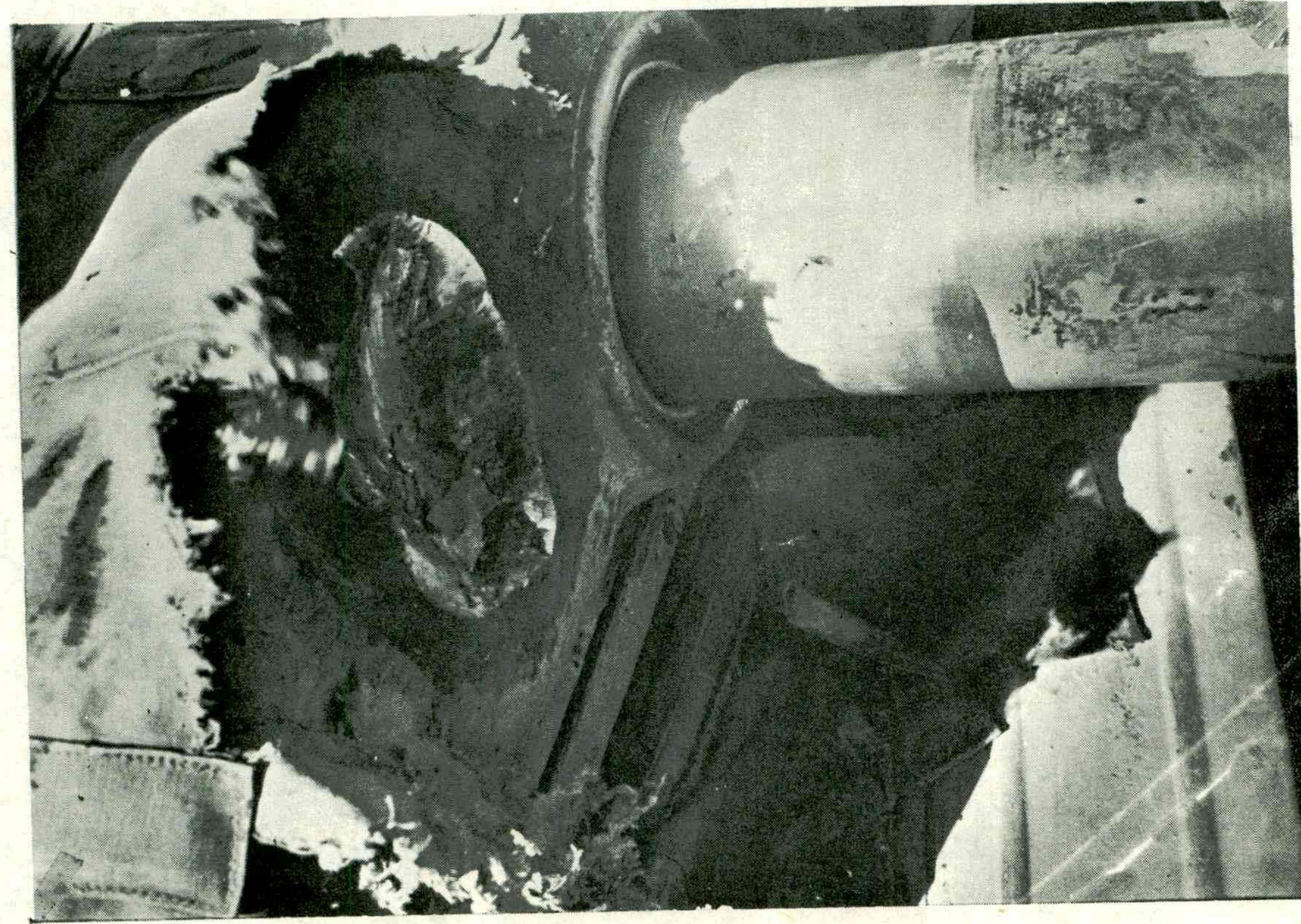
מסמך זה מכיל..... עמודים
עוֹתֵק מִס' 2..... מחוֹךְ..... עוֹתֵקִים

טנק צ-817134

פגיעה פגז ח"ש (100 מ"מ) במקבע חותח טנק שוט-קל במוצב 105. אין חדירה.

מבט מקרוב

ז. ס. פ. ח. א. (המשך)

מסמך זה מכיל.....עמודים
עוחק מס².....מחוך..עוחקים

ב. טנק צ-814146-

במוצב 104 נפגע טנק מ"מ מפגז נ"ט בזחל ימין, בעת שהיה בעמדת אש. הפגז פגע בכנף קדמית ימנית, הכנף נחלשה ממקומה ומעצמה המכה עפה עם ג'ריקן המים שהיה עליה לכיוון צריחון המפקד, ופגעה במקלע המפקד. הפגז המשיך ופגע בשלש חוליות זחל שעל גלגל מחוץ וקרע מהן חלקים רציניים ולאחר זאת המשיך במעופו מחתח לחאים כשהוא פוגע בתפסי חבורי פלטות הבזוקה ומעקם אותם.

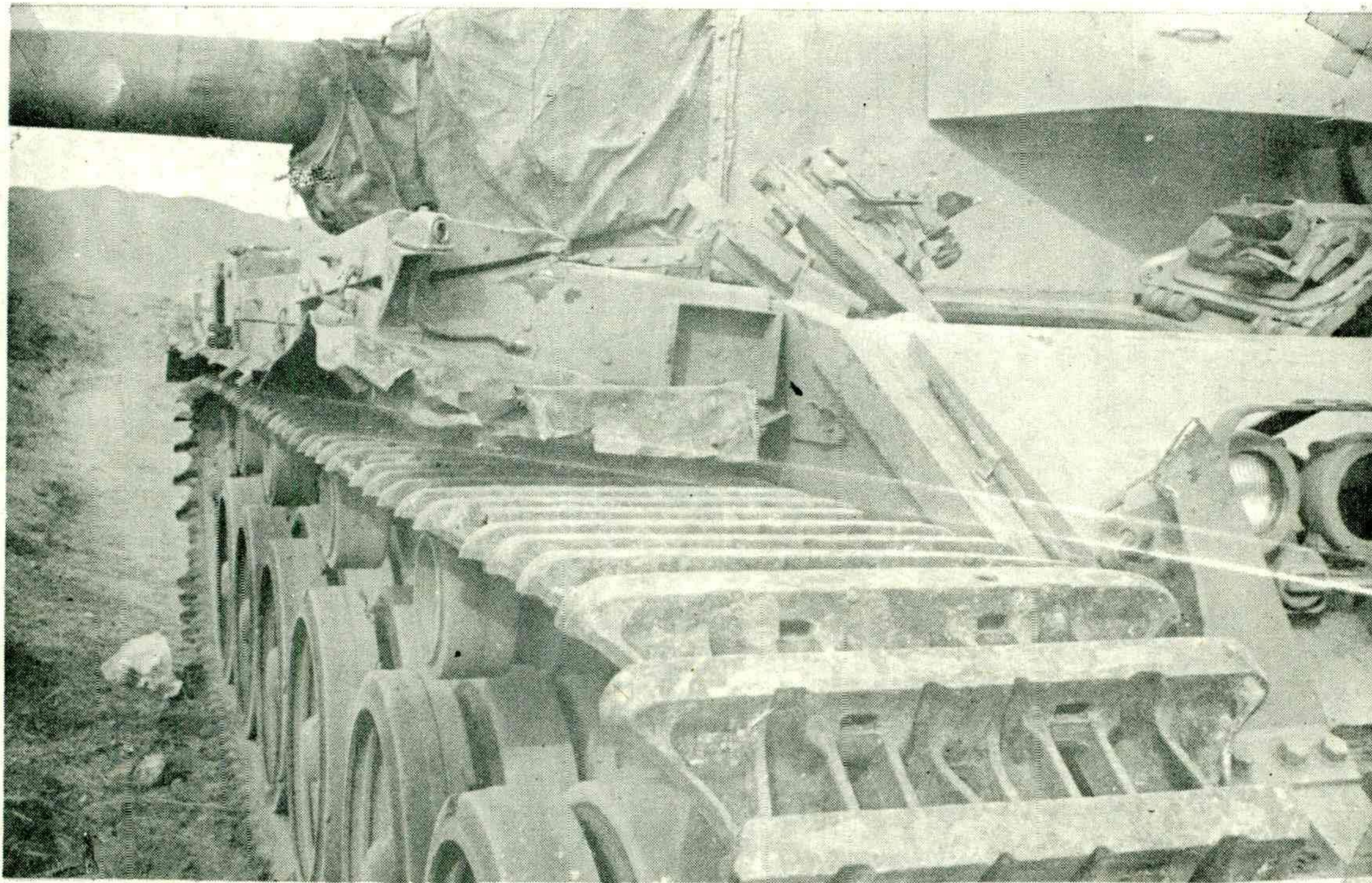
תאור הפגיעה בטנק:

- (1) כנף קדמית נחלשה ממקומה.
  - (2) הכנף פגעה במקלע המפקד וקרעה חלק מהמקרן.
  - (3) קנה המקלע החקם והכנה יצאה מכלל שימוש.
  - (4) הג'ריקן נקרע והמים נשפכו על בית הפריטלסקופ ופני המט"ק.
  - (5) כל תפסי פלטות הבזוקה החקמו.
  - (6) אנטנת מקלט עזר נשברה בחלקה התחתון.
- למרות החוליות הפגועות ירד הטנק לעמדת המתנה ומשם נע לכיוון החניון ללא כל בעיות (1 ק"מ נסיעה).
- הערה: מקלע המפקד מנע את היפגעות המט"ק מהכנף.

מסך זה מכיל.....עמודים
עוֹחַק מס' 2...מחוך...עוֹחַקים

טנק צ-814146

פגיעה פגז נ"ט בזחל ימין טנק שוט-קל במוצב 104. אין חדירה.

חוליות הזחל שהיו על הטנק בזמן הפגיעה.

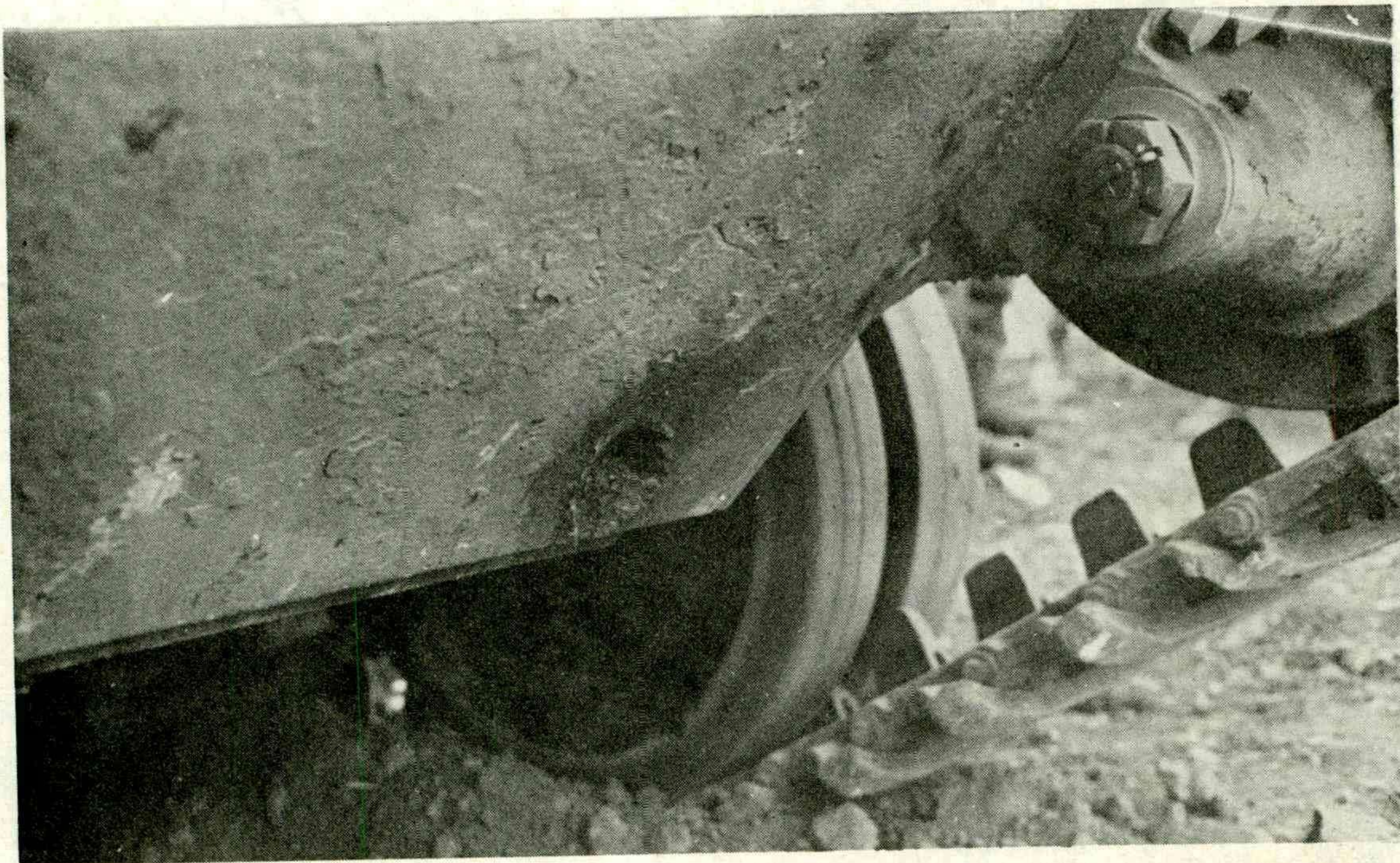
מסמך זה מכיל.....עמודים
עוחק מס' 2...מתוך...עוחקים

ג. טנק צ-814185:-

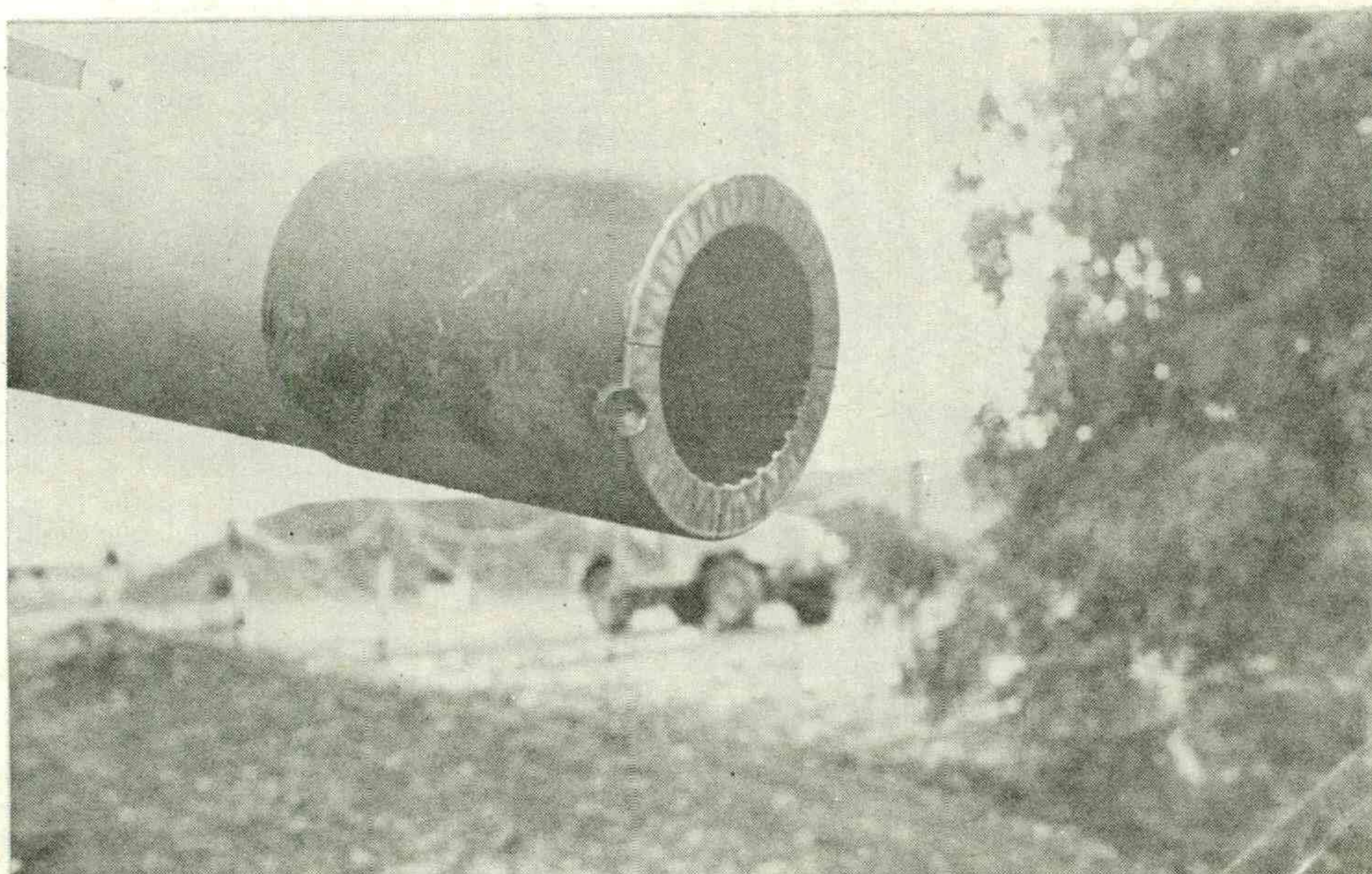
באיזור ציר הנפט העלה הנ"ט נפגע טנק קמב"צ 53 מח"ש של טנק סורי כנראה (טי-54).
הפגיעה היתה החלק הקדמי של הטנק בצד שמאל בחיבור הגחון עם שיפוע חזית הטנק. הטנק
ניהל אש עם טנק סורי ובכדי לפגוע בטנק הסורי עלה לעמדה גבוהה ואז נפגע ע"י טנק
סורי אזור. לאחר הפגיעה ירד הטנק לעמדת חצפית. הפגיעה לא גרעה מכושר הטנק ולא גרמה
לו כל נזק. (קדה התוחח נפגע מרסיס שקירקע מהקנה חתיכה קטנה).

טנק צ-814185

פגיעת פגז ח"ש סורי (כנראה טי-54) בחלק הקדמי והתחתון של שיפוע החובה של טנק שוט-קל
באיזור ציר הנפט העלה הנ"ט. אין חדירה.

קדה הקנה נפגע מרסיס בזמן הפגיעה בטנק.

ג ס פ ח א (המסך)

מסמך זה מכיל.....עמודים
עוחק מס.....מחוך..עוחקים

3. היפגעות ישירה ע"י ארטילריה:

א. טנק צ-814190-

במוצב 104 נפגע טנק סמ"פ ז' מפגז ג"ס (כנראה 57 מ"מ) במסנן האויר
הימני. הפגז פגע בדופן החובה בצד ימין בציר פלטה מנוע קדמית.

תאור הפגיעה:-

- (1) הפגז קרע את החלק הקידמי של הפלטה.
- (2) נוצר חור בגודל בינוני במסנן.
- (3) ניחגלו סדקים בדופן הימנית של החובה באיזור פתח מילוי דלק קדמי.
- (4) ניחק חוט חשמל למשאבות הפינוי, שפסקו לעבוד.
- (5) מטף נייד שהיה על חא 9 ניפגע מרסיס שיצר בו חור דרכו יצא כל החומר. לאחר הפגיעה "חדל" הטנק ונע לחניון.

נספח א' (המשך)

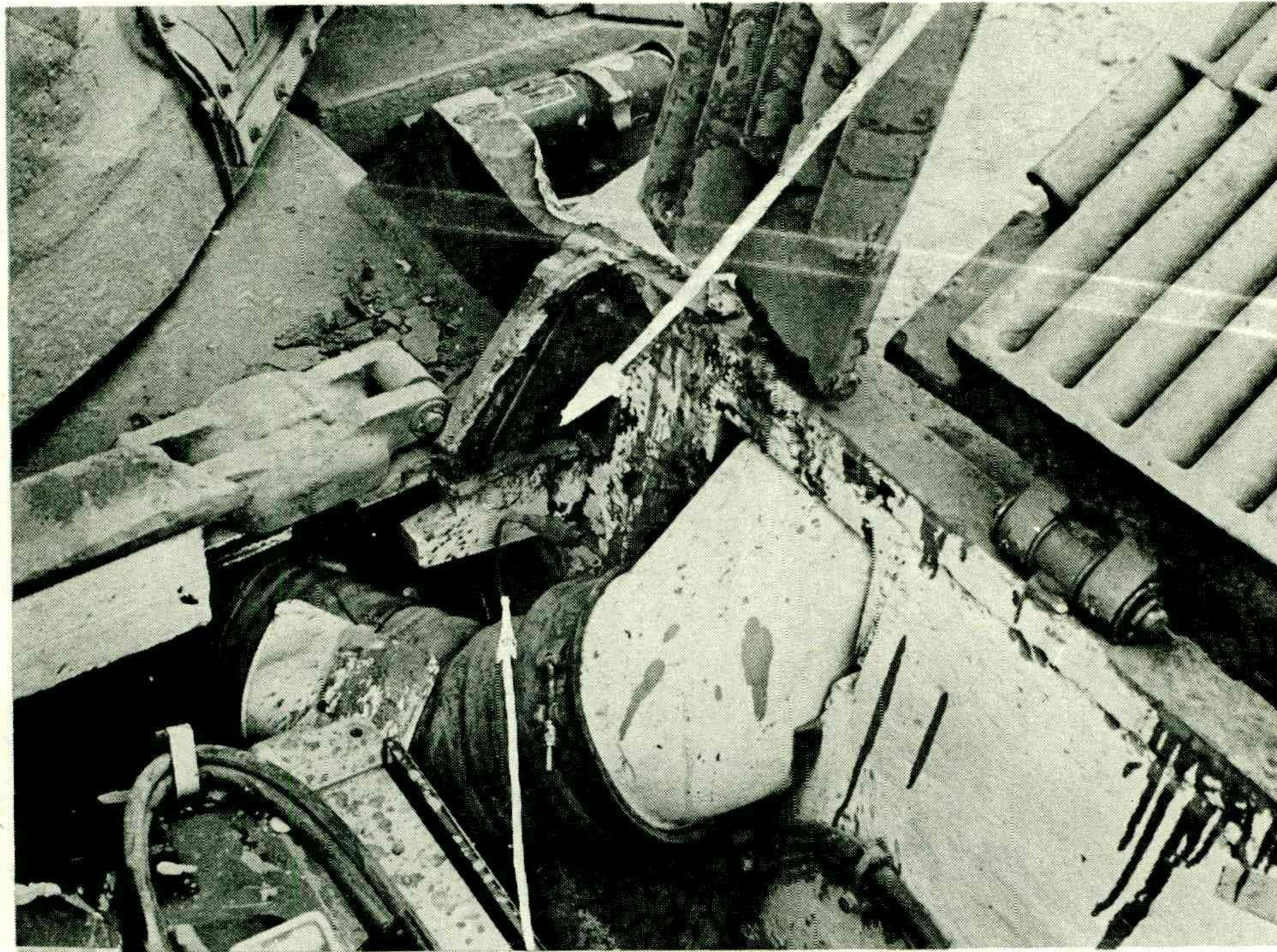
מסמך זה מכיל.....עמודים

עוחק מס' 2...מחוך. עוחקים

טנק צ-814190

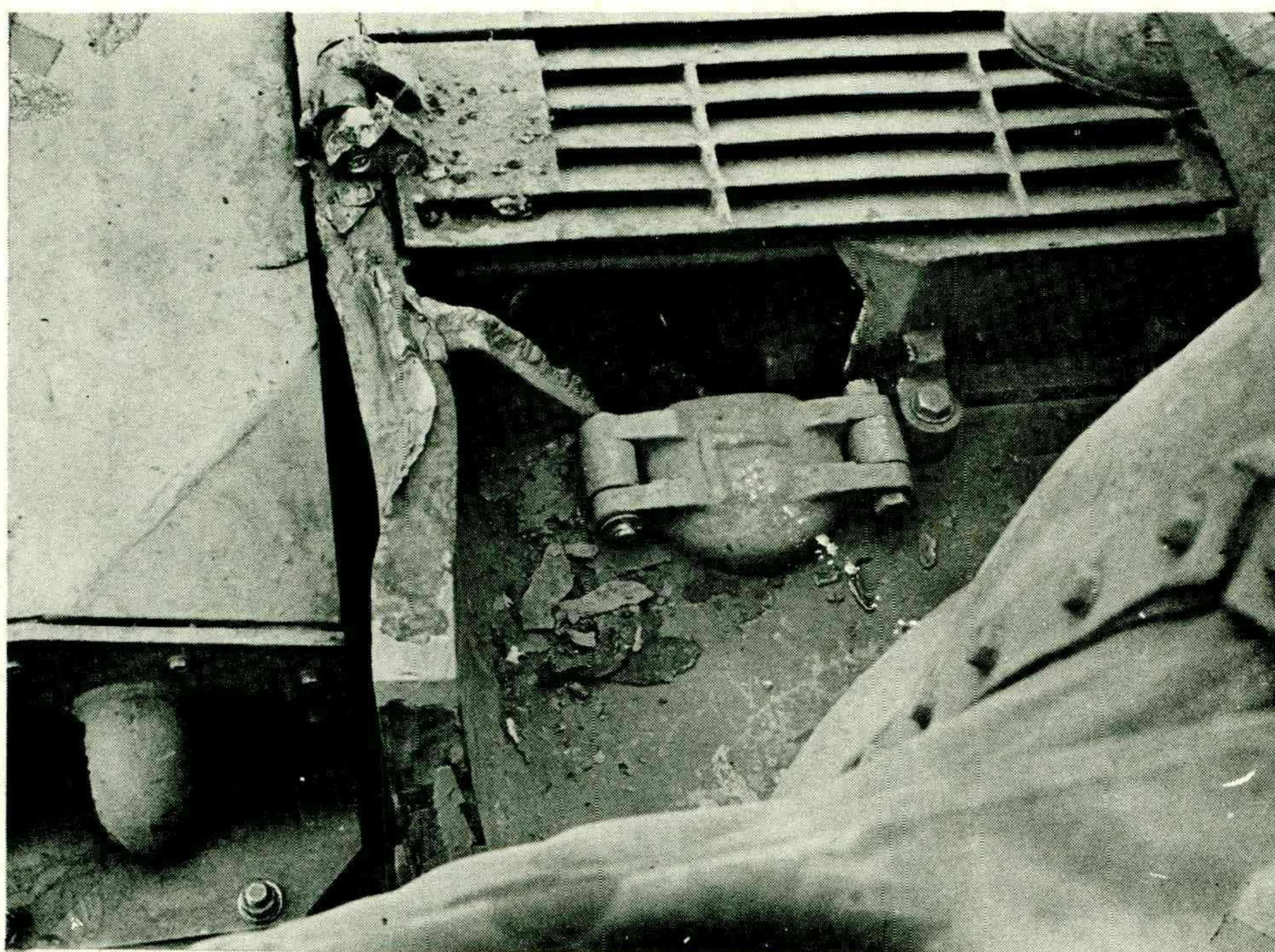
פגיעת פגז נ"ט כנראה (57 מ"מ) באיזור מסנן ימין בטנק שוט-קל במוצב 104. אין חדירה.

בחמונה מופיע מסנן חדש שהורכב לאחר החקרים.

חיבור הכבל החשמלי למשאבות פינוי ניתק ולכן הפסיקו המשאבות לפעול. שיט לב לסדק

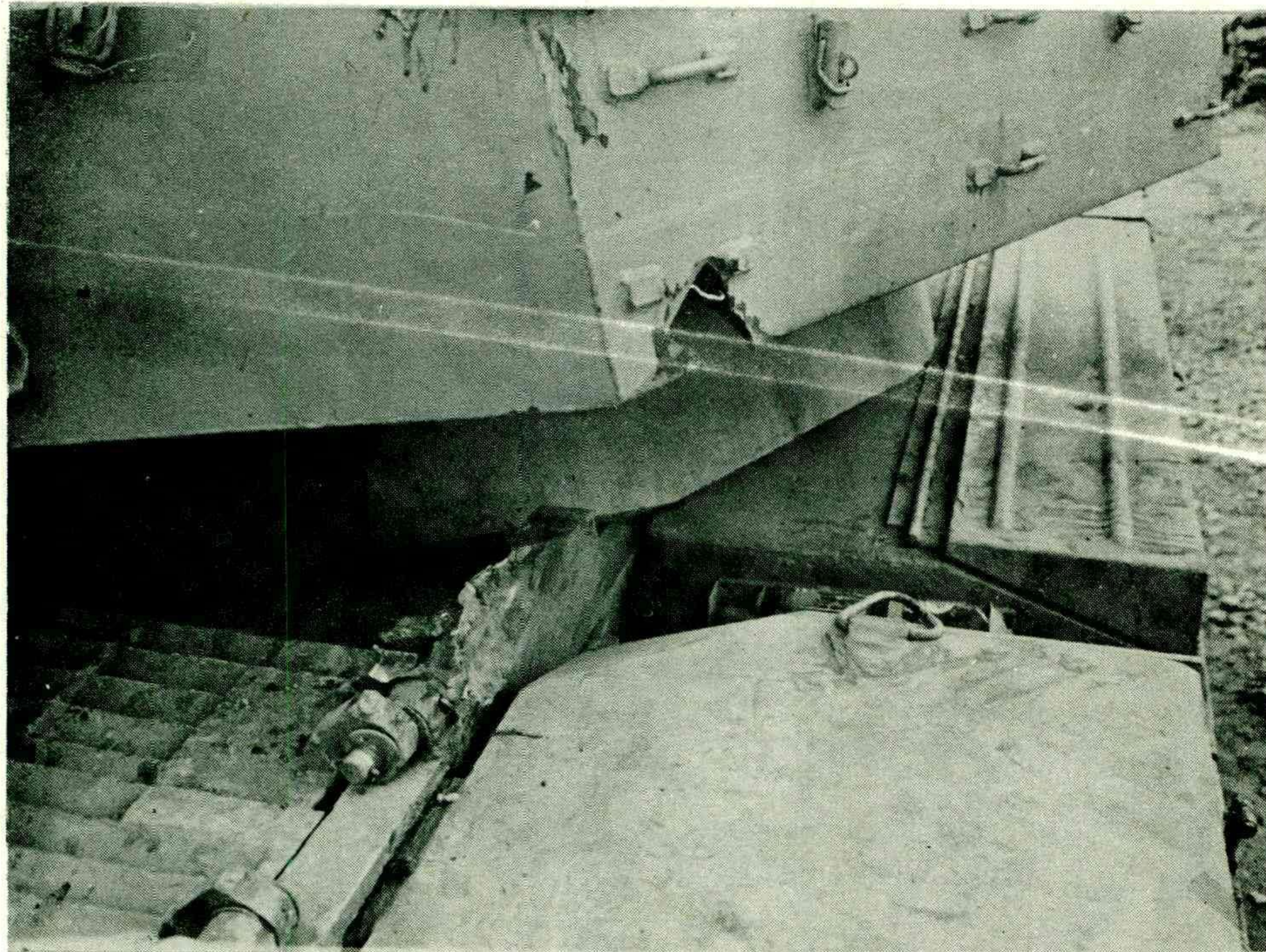
שנוצר בפינת התובה.

נספח א' (המשך)

מסמך זה מכיל.....עמודים
עותק מס'.....מחוך...עותקים

בזמן הפגיעה פגע רסיס בחא 9. אין חדירה.

מטף בי.סי.אפ. שהיה במיתקון על חא 9 נפגע מרסיס.

נספח א' (המשך)

מסמך זה מכיל.....עמודים
עוחק מס' 2...מתוך...עוחקים

ב. סנק צ-814703-

באיזור ציר הנפט העלה נ"ט נפגע סנק מ"פ ח' ישירות בתא 8 ע"י פגז ח"ש
נפיץ (יחכן והפגיעה היא מטנק סורי שניהל אש עם הטנקים הישראליים ואחד
הפגזים ה"ארוכים" שלו פגע בטנק המ"פ). סנק המ"פ נע יחד עם סנק הגור
מאיזור העמדות מערבה כ-1 ק"מ ע"מ להעביר חמושת מטנק הגור לטנק המ"פ,
בזמן העברת החמושת נפגע הטנק.

חאור הפגיעה:-

(1) הפגיעה היתה בתא 8 שנחלש ממקומו.

(2) חאים 6 ו-7 נפגעו גם הם.

(3) ידיח פתח "המתן דקה" נחלשה ממקומה (הפתח היה פתוח).

(4) נקרעו אנטנות.

הפגיעה לא גרעה מכושרו של הטנק והיה באפשרותו להמשיך לנוע ולירות.

נספח א' (המשך)

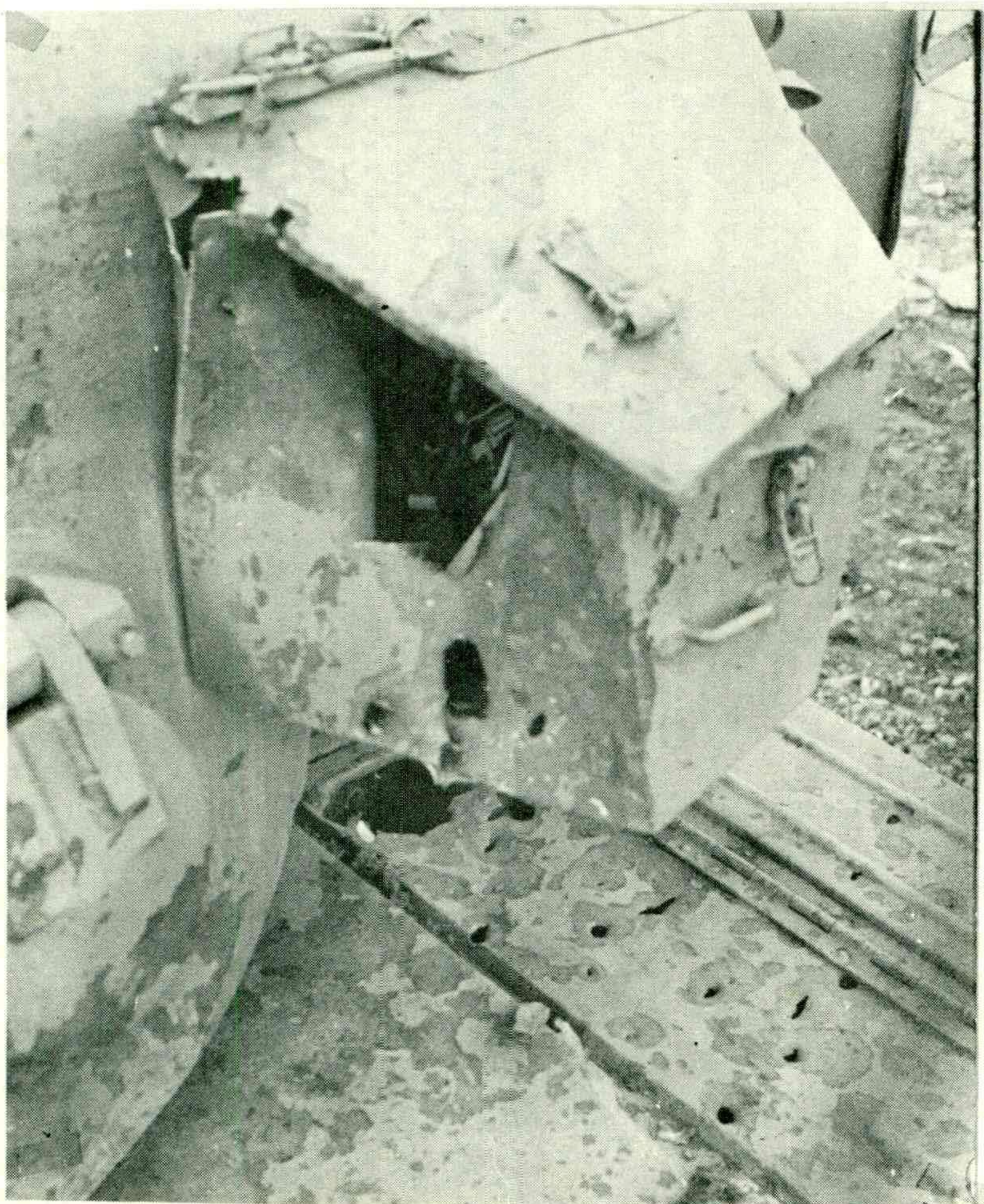
מסמך זה מכיל.....עמודים

עוחק מס' 2...מחוך..עוחקים

טנק צ-814703--

פגיעת פגז ח"ש נפיץ (יתכן והפגיעה היא מטנק סורי) בחא 8 שוט-קל באיזור ציר

הנפט העלה ה-נ.ט.אין חדירה.

נספח א' (המשך)

מסמך זה מכיל.....עמודים

עו"ת מס' 2.....מחוך. עו"תים

ג. טנק צ-814158:-

באיזור ג' וחדר ניזוק טנק מרסיסים כחוצאה מפגיעה ישירה.

תאור הפגיעה:-

- (1) רסיסים בבולם.
- (2) פגיעה בטבור.
- (3) פגיעה בשני גלגלי מרכוב.
- (4) פגיעה בתאי זינוד.

נ י ס פ ח א (המשך)

מסמך זה מכיל.....עמודים
עוחק מס.....מחוך..עוחקים

4. היפגעות ע"י ארטילריה לא ישירה.

כלליה סבלו הטנקים (בעיקר בגיזרה הצפונית) מארטילריה שנפלה בסביבתם.
רסיסי פגזי הארטילריה יצרו חורים בטנקים בעיקר בכנפים ובחאי חזיווד שעל
התובה והצריח.

מספר פגיעות היו במקומות אחרים.

א. מוצב 104 טנק גור - פנס קדמי ימני לבן סבל מפגיעה רסיס ששבר את מעטה
הזכוכית החיצונית. (הפנס היה כשיר להפעלה).

ב. אותו טנק סבל מפגיעת רסיס בגלגלי מחח.

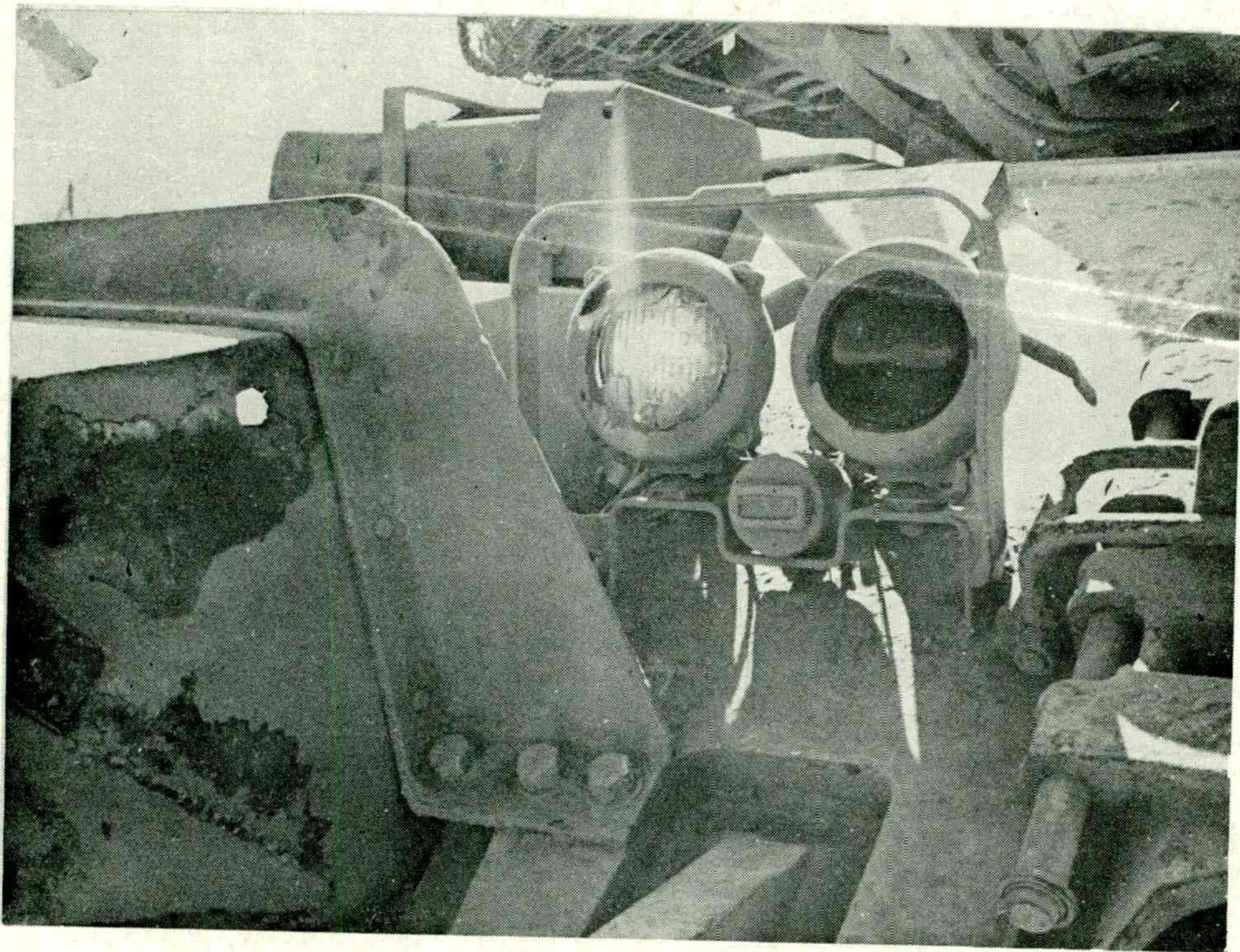
ג. טנק ממחלקת ג' וחדר סבל מרסיס במיתלה אשר יצר בו חור, דרכו נזל השמן
החוצה.

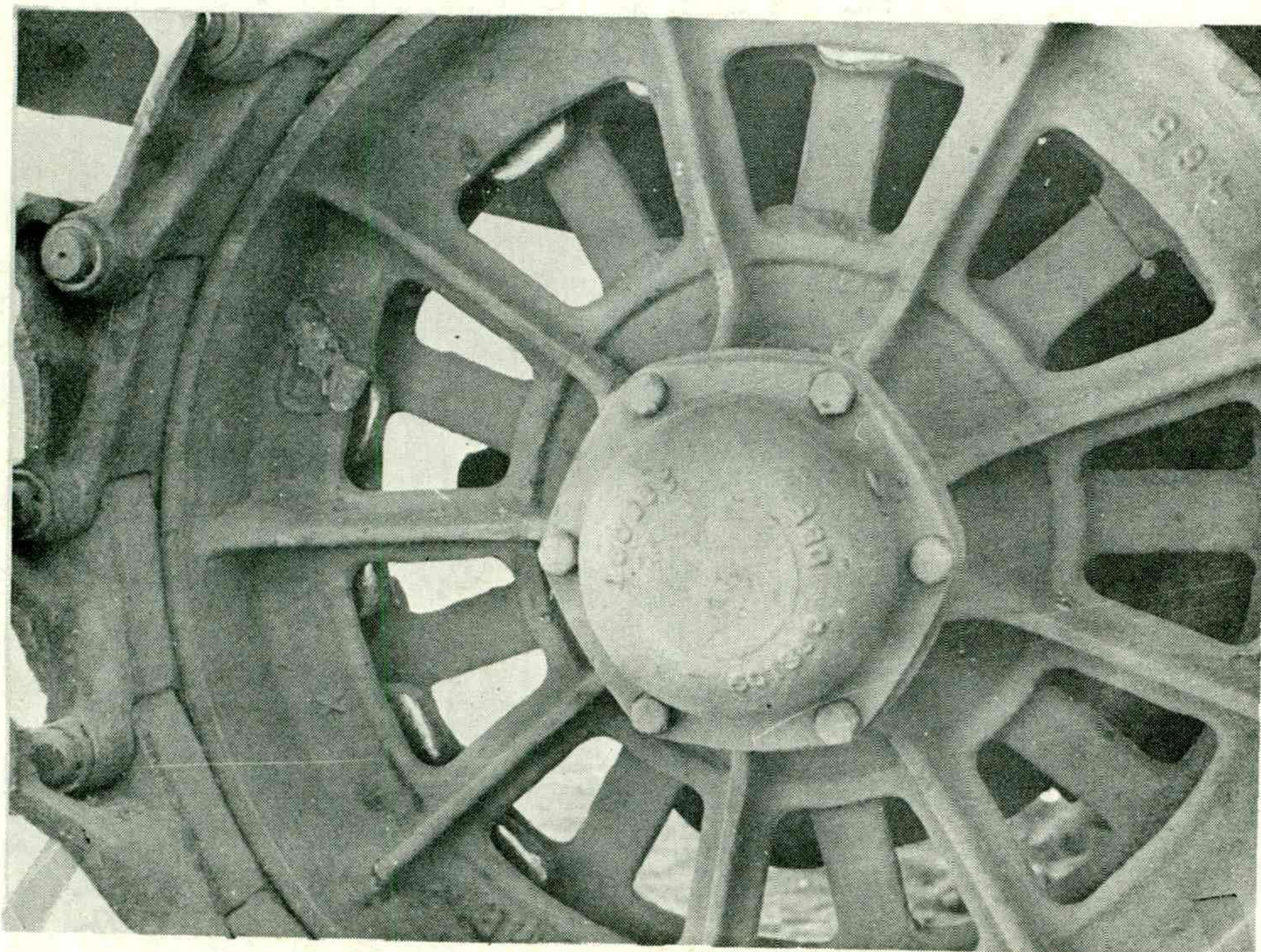
נספח א' (המשך)

מסמך זה מכיל.....עמודים
עותק מס' 2...מחורך..עותקים

טנק 2-א במוצב 104 נפגע מרסיסים במערכת פנסים ימנית ובכנף קדמית.

פגיעה רסיס בגלגל מחח.

ניסוח (המשך)

מסמך זה מכיל.....עמודים

עוחק מס' 2...מחוק...עוחקים

5. טנק מפלוגה ו' בזמן התנועה ממוצב 114 דרומה עלה על מוקש ישראלי.

הנזק בטנק:

א. נפרס זחל.

ב. זרוע וגלגלי המרכוב שעליה נקרעו ממקומם.

ג. גלגל המחזק זז ממקומו.

הצוות הוסיף אח 6 החוליות הרזרביות ולאחר זאת נע לחניון בג'וחדר

שם טופל ע"י החוליה הטכנית.

עוֹחַק מִס'... מחוֹךְ... עוֹתָקִים

קפיטל 3 - המבצע שלא נערך

1. המהלכים שקדמו לתקריח ה-8 בינואר 1973

בתאריך 25 נובמבר, יום שבת, (4 ימים לאחר קפיטל-2) בשעה 1147 נפתחה אש ארט" סורית שנמשכה כ-30 דקות על מחנות צה"ל בקוניטרה וכפר-נפח. בהתחשב בכך כי הירי היה ירי מחושב היו הפגיעות טובות ומודייקות למדי. על כל איזור ירחת סוללה ארט" בינונית אחת וסה"כ נורו כ-250 פגזים. בהפגזה נפצעו קל חייל אחד והנזקים ברכוש היו קלים.

אותו יום היה יום מעורפל וגשום וסביבה להניח כי בפתליך קבלת ההחלטה על ההפגזה הביאו הסוריים בחשבון כי מכת נגד ישכאלית לא תוכל לבוא מיד. עוד ניתן לשער כי יזמת זו נבעה כתוצאה מהסיבות להלן:-

- א. ניסיון להתלשם הלחץ הפנימי (ההסברה הסורית טענה כי בהפגזה זו היו לכוננותינו כ-250 נפגעים מתוכם 70 הנוגים).
- ב. "סיום חשבון" בעקבות פעילותינו בינו-הקרב של ה-21 נוב'.
- ג. שפירה על "אויזרם הלוחמה" כדי להוות לחץ על המצרים לחדש את הלחימה גם בגזרת התעלה.

2. ההכנות לקפיטל 2

על ההפגזה הזו לא ניתן לעבור לסדר היום ובתחילת דצמ' מתחילה צבירת כוחות לשוכם "קפיטל 3". המועד שחוכנו לביצוע היה ה-27 דצמ' כאשר בכוונת המטכ"ל נאמר לפתוח בהפצצות חז"א על מוצבים סוריים ועל יעדו פח"ע. בהמשך, במידה והצבא הסורי יגיב, יזמת עליו פיק' בצפון מכת נגד מסוגים ו-אח"כ לאורה קו המוצבים הקדמי. הביצוע התנהל בהתאם לתכנית. בשעה 0800 "יהד" חז"א על שני מוצבים בגזרת המרכזית: אל-נג' אייבה.

בגזרה הזו הכל מוכנים לפתיחה באש, אך חגובה סורית לא באה ויום-הקרב נדחה. בעקבות הפצצת חז"א ב-27 דצמ' הפגזו הסורים ב-30 בדצמ' שעה 1930 את כל מוצבי הקו הקדמי שלנו מהתקמוך בצפון ועד המוצבים 115/116 בדרום. כתגובה צמודה לירי הארטילרי הסורי יצא חז"א עוד באותו לילה להפצץ מחנות בתוך סוריה.

ב-2 ינואר 1973 ניסו מטוסים סורים לזרש מטוסים שלנו אשר היו בגיחת צילום באיזור נבכ-קציר. בקרב אוויר שהתפתח על לבנון הופלו 2 מטוסי מיג-21 סוריים (יצויין כי

עוזק מס... מתוך... עוזקים

המטוסים הסוריים רדפו אחרי מטוסינו לתוך שטח לבנון במגמה ליצור מגע).

3. פעילות שת"ע בגבול הסורי החל מ-1 ינואר 73 ועד ה-8 בו

החל מ-1 בינו' 73 חידשו המחבלים והצבא את פעילותם העויינת בדרמה"ג. עד 7 בינו' בוצעו 7 פעולות עויינות כמפורט:-

- א. בתאריך 1 בינואר אותרו 2 מוקשי נ"מ כ-ק"מ דרומית מכפר אל-מא.
- ב. בתאריך 5 ינואר עלה טרקטור ממזרח ל-נחל גולן על מוקש נ.ס. שהונח מספר ימים לפני כן. במקום נמצא מוקש נוסף.
- ג. באותו יום נורתה אש נ"מ לעבר פייפר שסס בשטחינו באזור צמת רפיד.
- ד. בתאריך 7 ינואר נורתה אש נק"ל משטח ההפקר לעבר סיור צה"ל שניע על דרך המערכת כ-2 ק"מ דרומית למוצב 110.
- ה. בתאריך 7 ינואר נורו 25 פצצות מרגמה לעבר צומת הנמצאת כ-ק"מ צפונית מזרחית לקוניטרה.
- ו. בתאריך 8 בינואר נורו 2 פצצות מרגמה מאזור נ.ג. 315 לעבר מוצב "אורן" (ע"פ משגש הגבולות סוריה-ישראל-ירדן).
- ז. בתאריך 8 ינואר נורתה אש נק"ל לעבר "קשת" שמוקמה כ-ק"מ דרומית למוצב 110. בעקבות האמור לעיל היה ברור כי יש להכות את הצבא הסורי מכה נמרצת והוחלט על ביצוע "קפיטל 4" בתאריך 8.1.73, אך עוד לפני ביצוע יום הקרב היזום "קפיטל 4" ארעה תקרית אשר תאורה ולקחיה יובאו להלן.

עונק מס... מחוך... עותקים

הפעלת מח' סנקים בסיוע לסיור שהותקף בתאריך - 7.1.73

1. תאור המצב

סיור בוקר שיגרתו שנע מקוניטרה דרומה על ציר המערכת דרומית למוצב 110, הותקף בצרורות נק"ל ע"י חולייה של מחבלים בשעה שנמצא בירידה החלולה והמפותלת משעפ-אל-כביר לכיוון הגיא שפתחת לתל-עקשה. כיוון החקיפה היה ממזרח וכללית מאזור הכפר בריקה, כאשר הסיור זיהה כ-3 אנשים מסתחרים בין שיחים בסווח 500-700 מ'. הסיור השיב באש לכיוון הכפר בריקה ובחיפוי 2 נגמ"שי הסיור שיפרה החוליה הקדמית (בהרכב מפקד, חבלן וגשש) - שהיתה בשטח נחות - עמדות לאחור.

2. הפעלת מח' סנקים

בזמן ביצוע סיור הבוקר עמדה מח' הסנקים באבטחה שגרתית על טרקטורים שעסקו בחפירת תעלת הנ"ס מדרום למוצב 111 וזאת ע"י שני סנקים כשטנק שלישי נמצא בחניון, מפקד הסיור קרא מיד עם ההתקלות למחלקת הסנקים אולם מח' הסנקים לא ענתה וזאת כיוון שמפקד הסיור קרא לסנקים ברשת החי"ר של הגזרה הצפונית בעוד ש-מח' הסנקים עקב המצאותה בגזרה הדרומית האזינה לרשת הגדוד הדרומי, (גדוד אל-על).

אח התיאדם בין מפקד הסיור למ"מ הסנקים עשה קמב"ץ חטפ"ר שהתפרץ לרשת הסנקים, ועדכן את מ"מ הסנקים על העובדה שסיור הבוקר נחל באיזור מוצב 110 ושעליו לעבור ולהאזין לרשת החי"ר הצפונית. עם זאת עדיין לא קיבל המ"מ פקודה לצוע והתמונה שהצטיירה בעיני המ"מ עם קבלת העדכון היתה מצב של אי-בהירות. במקביל להודעה הקמב"ץ התערבו ברשת מספר גורמים נוספים כגון: מוצב 110, מג"ד ה-חי"ר, ו-סמח"ס ה-חי"ר. (חטפ"ר 820).

לאחר מספר דקות הבין המ"מ שהוא צריך לנוע למוצב 110, ואכן הוא נע במהירות לכיוון המוצב כשהוא מורה לסנק השלישי שהיה בחניון בחושניה לפגוש אותו על הציר. לאחר התחברות עם הסנק השלישי נעה המחלקה על הכביש הראשי והגיעה ליד מוצב 110 ומסם הינחה דרומה לעזרת הסיור. לאזור הסיור הותקף בגיעה המחלקה תוך 20-30 דק' מזמן שקראו לה. בינתיים נע חפ"ק מג"ד קוניטרה (מפקד הגיזרה הצפונית) לתל-א-שאף-אל-כביר, השולט על השטח בין תל-עקשה לכפר בריקה. חוליית ה-חפ"ק צפחה על השטח ומסאיתרה תנועות חסודות ירפה לעברן. בכוננם ה-מג"ד היה לפתוח באש תותחי-הסנקים מיד בהגיעם לעמדות. כמסרות מתאימות נראו לו ארבעה בתים שדרווח עליהם כי חוליית המחבלים ברחת לתוכם. כשהגיעו הסנקים עלה אפוא המג"ד על טנק המ"מ, הדרכו לגבי המרחש והורה לו להיות מוכן לירות על הבית שממנו ירו. בשלב זה לא ניתח למג"ד אישור ירי ובוזה נסתיימה החקירה.

**הפעלת מחלקת טנקים בסיוע
לסיוור בונקר**

7.1.73

מפגש המחלקה
עם הטנק שנשארו
בחניון לטיפולים

חניון קבע

2 טנקים מאבטחים
עבודות עפר

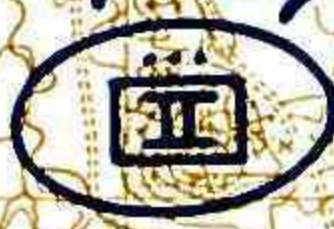
זפ"ק מג"ד
הי"ד

מוצב 110

התקלות
הסיוור

כפר ברניקה

מוצב 111

מספר זה מכיל.....עמודים
 עותק מס'.....מחור.....עיוחקיף

1010
 38

3. לקחים ומסקנות

ה ע ר ר ה	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ה	ה א י ר ע
<p>לאור מקרה זה נקבעה בהטיבה חרגולה שבעה ביצועי סיורי הבוקר ימצא אחד ממפקדי השניקים בהאזנה לדיווחי הסיוור ויעקוב ע"ג מפת קוד אחר החקדמותו.</p>	<p>מפקד הסיוור צריך היה להיות ממונה מראש במיקום מה' השניקים ובפיקודו בהם היא פועלת.</p>	<p>א. מ"מ השניקים בחושנייה שיפך לכוח השניקים של הגזירה הדפורמית ומאזפן לרשת החי"ף הדפורמית ולרשת פל' השניקים שלו. במקרה זה לא יכול היה המ"מ לקלוט את הודעת מפקד הסיוור מאחר וניתנה ברשת הגדוד האפוני.</p>
<p>רצוי לעדכן מבעוד יום או לפחות זמן מספיק לפני הארוע את מפקדי מה' השניקים על פעילותם העומדות להתרחש בגזרות עליהן הם מופקדים.</p>	<p>ריבוי הגורמים שנוכחו לרשת מחור רצון טוב לעזור לא עזר במקרה זה ולא יעזור גם בעתיד. סמ"ל המהמטי"ר צריך היה ליטול פיקוד לפחות עד שלב החבירה ולהודיע למ"מ השניקים את הדברים הנאיס: מה קרה, איפה קרה ומה עליו לעשות. דברים אלו ניתנים להעשות חוד כדי תנועה הפוח</p>	<p>ב. מפות התב"רות - מעודכנות לגבי חבירה מהתניון הקבול (במקרה זה חושנייה). מאחר ו-מ"מ השניקים הונחה ע"י מפקד הסיוור באשר לציר התנועה ומפקד הסיוור לא ידע כי השניקים אינם בתניון אלא בהכנסה ארכה התנועה יותר זמן ודרך.</p>
	<p>ריבוי הגורמים שנוכחו לרשת מחור רצון טוב לעזור לא עזר במקרה זה ולא יעזור גם בעתיד. סמ"ל המהמטי"ר צריך היה ליטול פיקוד לפחות עד שלב החבירה ולהודיע למ"מ השניקים את הדברים הנאיס: מה קרה, איפה קרה ומה עליו לעשות. דברים אלו ניתנים להעשות חוד כדי תנועה הפוח</p>	<p>ג. המ"ל ה-המטי"ר מסר למ"מ השניקים הודעה שבה נאמר לו רק לעבור לרשת הסיוור דבר שהוכח במעכב.</p>

עוהק מס' 2... מחוך... עוהקים

"קפיטל 4" - יום הקרב ברמה"ג בתאריך 8.1.73

1. ההכנות

לקראת מבצע קפיטל 4 ישמו מספר לקחים שנלמדו בתקריות הקודמות. לקראת המבצע נחפרו עמדות טנקים נוספות והוחלט על הגבור הקו לקראת התקרית בטנקים נוספים. אי לכך הוצבו בקו 42 טנקים במקום 24 בתקרית 21 לנובמבר.

עוד בתקרית ה-21.11.72 ("קפיטל 2") דווח על מגיעה ט"ל 2 באזור מוצב 105 בעקבות ידיעה זו ובצרוף אינפורמציה מודיעינית נוספת אודות ירידת המוראל בקרב השניקים הסוריים התגבשה בפיקוד הדיעה כי יש לצפות לשימוש גורם טילים ותוחחי נ.ט. בתקרית הבאה. לאור מידע זה הוחלט להעלות השניקים לעמדות לאחר הגחתה ארט' ותוך חיפוש ארט' לצורך כך ניתנו ל-2 מג"די השריון טגל' ארט' בסיוע ישיר ע"מ שיפעילו למטרות בגז-רוהיים. למג"ד 74 - מפקד הגזרה הצפונית הוצבו 2 סוללות 160 מ"מ ולמג"ד 53 - מפקד הגזרה הדרומית, סוללה 155 מ"מ.

במסגרת הפקת לקחים מ"קפיטל 2" הוכנו הכוחות בקפדנות עד רמת השניקים, כאשר הזמן הארוך יחסית בין תקרית לתקרית איפשר יסודיות והעמקה. הכנות אלה כללו בעיקרן עידכון ולימוד כרטיסי השוחים, שינון פקודות האש והדרוך מפרוש משולב בסיוורים של צוות התנועה, סדר העסקת המטרות ונוהלי עבודת רשתות הקשר על חדרים פלוגתיים או מחלקתיים בהתאם למצבים. בחום הלוגיסטי הוסקו גם כן לקחים כשביטויים הבולט היה העמדת זחל"מי תחמושת טנקים בכוננות מאזור.

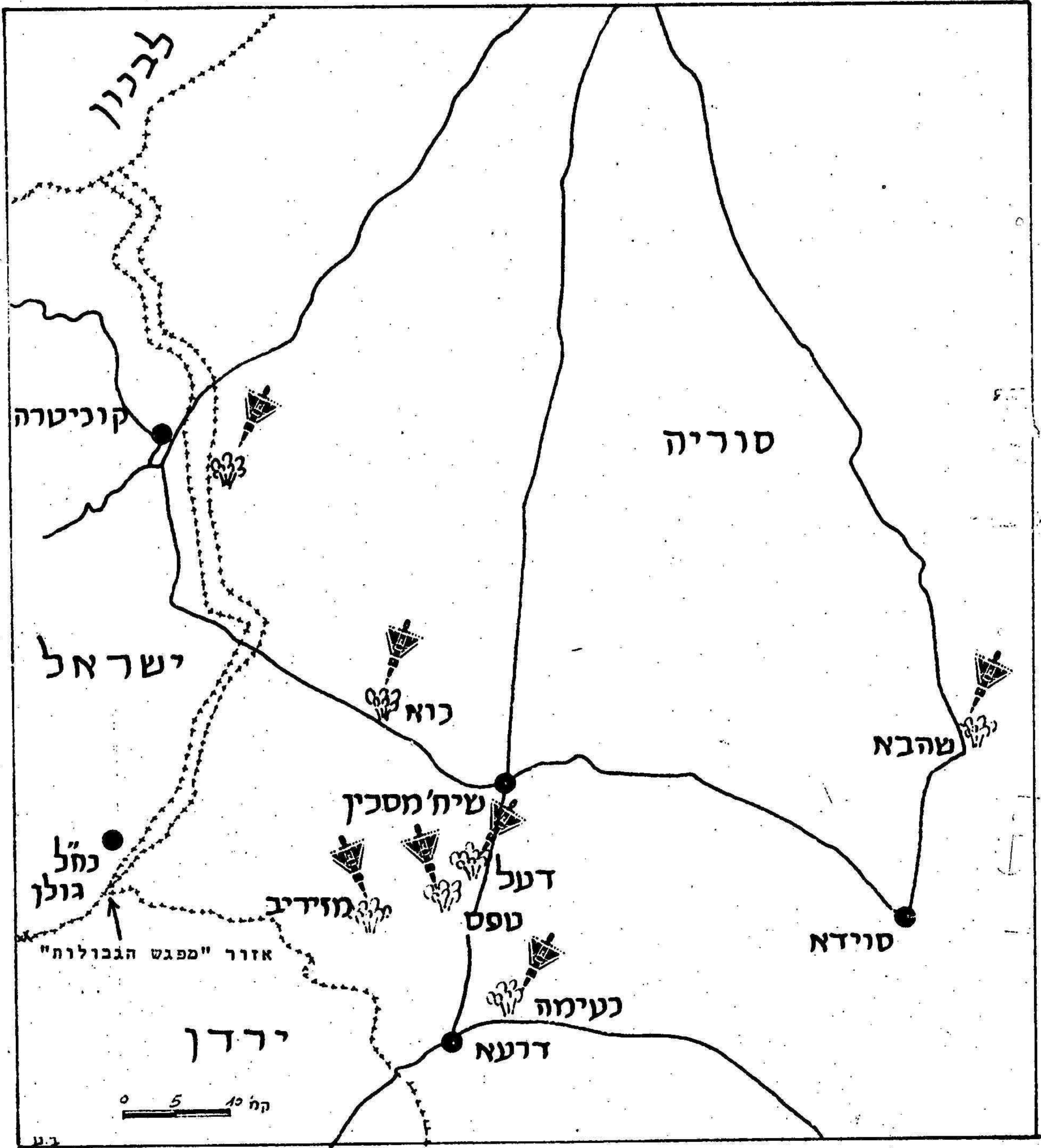
מבחינת ארט' השתתפו במקרים 10 סוללות ארט' מתוכן סוללה אחת 175 מ"מ. כמות התחמושת לסוללות הוגברה ולקראת ה-8 בבוקר היו כל הכוחות מוכנים להכנס לתקרית. עוד נקבע כי בכל גזרה/אזור של עמדות טנקים יהיה טנק אחד אשר עיקר תפקידו הוא מצפית ואתראת כנגד פעילות ירי טילים, ותוחחי נ.ט.

2. התקפות חיה"א כמבוא לתקרית

בשעות הבוקר המוקדמות של יום ג' ה-8 ינואר 1973 בוצעו 2 פעולות פח"ע באזור הגבול הסורי ברמה"ג (ראה מבוא לתקרית זו). בעקבות הפח"ע הוזנקו בשעה 0900 מטוסי חיה"א לתקיפת מטרות בשטח סוריה, במסגרת תקיפה זו הותקפו יעדים שהם בסיסי מחבלים, 2 סוללות

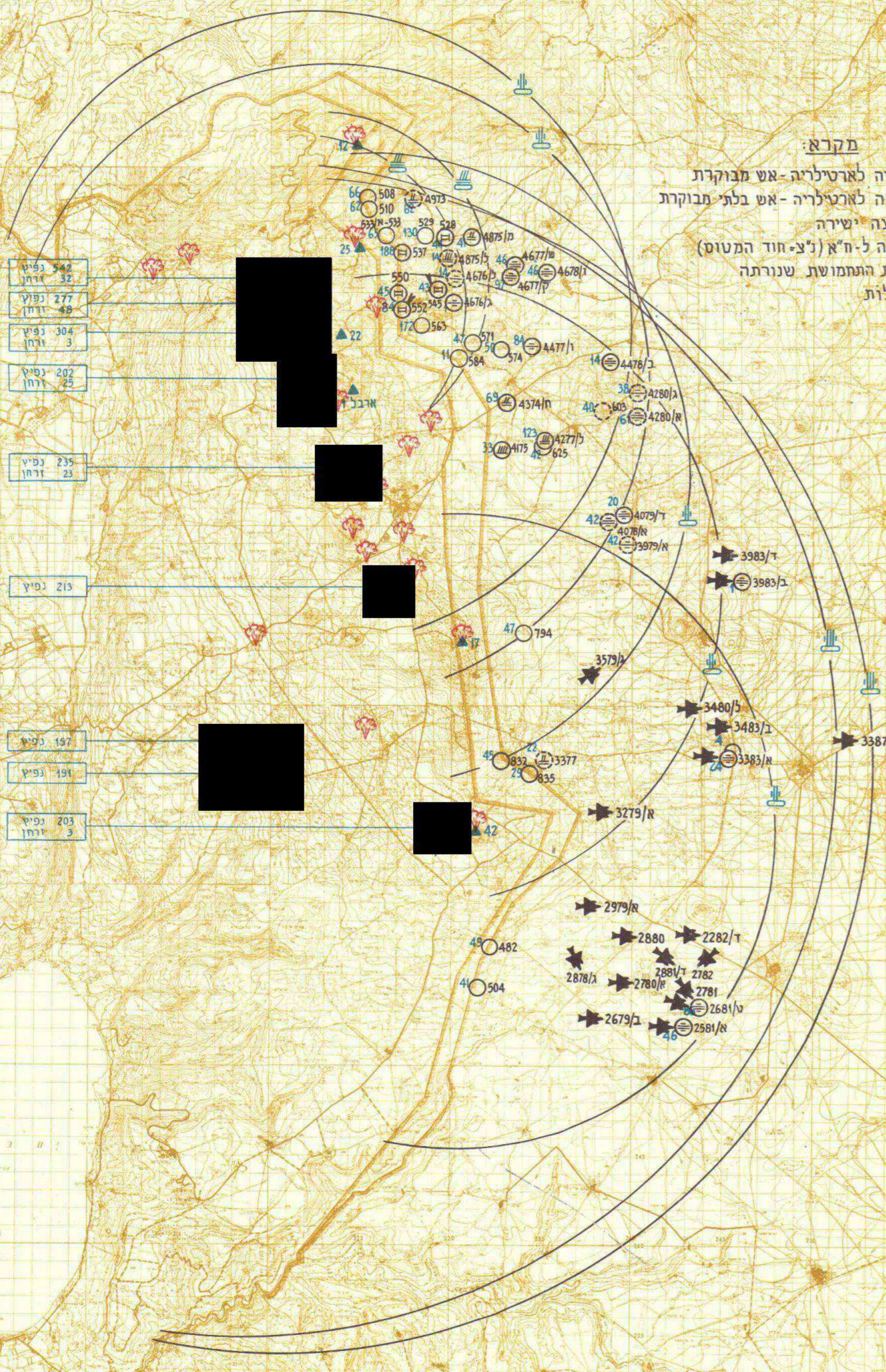

חקיפות חי"א במבצע "קפיטל 4"

עונק מס
דוח צות תחקיר מס 2
מפקדת קתמ"ר/תח"מ

קפיטל ד' - 8 ינואר 73

מקרא:

- מטרה לארטילריה - אש מבוקרת
- ⊙ מטרה לארטילריה - אש בלתי מבוקרת
- ∇ פגיעה ישירה
- מטרה ל-ח"א (נ"צ-חוד המטוס)
- 10 כמות התחמושת שנותרה
- 🌸 נפילות

נפיץ	542
זרחן	32
נפיץ	277
זרחן	48
נפיץ	304
זרחן	3
נפיץ	202
זרחן	25

נפיץ	235
זרחן	23

נפיץ	213
------	-----

נפיץ	197
------	-----

נפיץ	191
------	-----

נפיץ	203
זרחן	3

עוהק מס' 200. מחוך... עוהקים

מרגמה סוריות בקו הקדמי, מפח"ט חי"ר ב-נווא, ומוצבים סוריים בקו הקדמי.
 בשעה 1130 עלו שוב מטוסינו וחקפו את מכ"ס שהבא ב-20 דקות ל-כודא ואח מכ"ס נועימה
 ב-7 ק"מ צפונית מזרחית ל-דרעא. בעקבות תקיפה זו הוזקקו מטוסי חי"ה"א הסורי ובין השעות
 1135-1145 התפתח קרב אווירי בו הופלו 6 מטוסי מיג 21 סוריים. בשעה 1345 חקפו מטוסי
 חי"ה"א מחנות צבא ורכש ב-יהודיה ב-5 ק"מ ממזרח ללסקיה. תקיפה זו גרמה לנפגעים והרט רב
 במחנות.

3. בשעה 1350 וצמוד לחקיפות חי"ה"א זיהה מוצב 111 שלוש טנקים סוריים נעים מאזור כודנא מערבה.
 מספר דקות אח"כ בשעה 1400 לערך זיהה קש"א חל-זוהר הודיה ושחוח בעמדות הסורים בתל-ג'מוע.
 בעקבות פעילות זו ניתנה פקודת אתראה לכוחות. מח"ט 188 פקד על מח' חושניה להכנס לעמדות
 הצפית וליתר הכוחות להיות בכוננות לעליה לעמדות. חלוקת הטנקים לגזרות הייתה: 20 טנקים
 בגזרה צפונית ו-22 טנקים בגזרה הדרומית.
 בשעה 1405 החלה הפגזה סורית לאורך הגזרה ~~במזרח~~ ^{ונינג} הוראה להגיב בהתאם לתכנית הבסיסית. האר-
 טילריה פתחה באש מכל סוללותיה לעבר האויב כשבקרת האש ~~על~~ ^{על} מחפזות אויר, קש"אים וקת"קים
 בכוחות.

בשעה 1408 נתן מח"ט 188 לכל הטנקים, את הפקודה לביצוע "קפוטל". בשעה 1420 נתן ה-מח"ט
 פקודה לטנקים לעלות לעמדות אש רק לאחר ירידת ארט" על הקו הסורי קדמי, כאשר בשלב הראשון
 יבוצע ירי הטנקים למטרות שריון ונ"ט בלבד ורק בהמשך למיצרות ומטרות חי"ר. עם החילת
 הירי פעלו הטנקים כנגד מטרות השריון והנ.ט. המסומנות בכרטיסי הסווחים ואשר הירי אליהם
 בוצע לפי חלוקה מראש. לאחר השמדת מטרות השריון עברו הטנקים בשעה 1500 לערך לירי על
 בונקרים ומטרות חי"ר.

4. ירי הטילים על הטנקים בגזרה הצפונית

בשעה 1502 התקבל בחמ"ל דיווח ממג"ד 72 (מפקד הגזרה הצפונית) על ירי טילי נ.ט. בצורה
 מוגברת, המג"ד דווח עוד כי ניהן לזהות את הטילים במשך מעופם אך לא את נקודת סיגורם.
 הטנקים נעו מדי פעם לאחור בתוך העמדות ע"מ להקשות על פגיעות הטילים המכוונים אליהם.

עוחק מס' 2... מתוך... עוהקים

יצויין כי חלק ניכר מהטילים הוכוונו נכון מבחינת הצידוד (קו) אך רובם היו "ארוכים" ואילו חלקם הקטן "קצרים". במקרה מסויים אף נפרשו על הסנקים תילי ההנחה על הטיל אשר פגע אי שם מאחורי הסנק.

כתוצאה מירי הטילים בגזרה זו נפגע סנק באיזור המיכל האחורי אך לא יצא מכלל פעולה (פרוט פגיעה ראה נספח הפגעות).

5. ירי הסנקים בגזרה הדרומית

בניגוד לגזרה הצפונית בה היו מטרות הסנקים קבועות מראש הרי בגזרה הדרומית לא היו מטרות שריון ידועות וקבועות מראש. לאור הנסיון שנרכש בתקריה "קפיטל 2" בה הזינו הסורים 7 סנקים לרוחב הגזרה (ואשר הושמדו במהלך הקרב) היה יסוד להשערה כי חנועה זו תישנה גם הפעם. לפיכך הוקם כוח בן 9 סנקים בפיקוד מג"ד 53. כוח זה המחין בעמדות טליד מפגש סול-לוח ה-ג.ט עם ציר הנפט.

בהמשך התקרית ומשנראה היה כי הסנקים הסוריים ימנעו הכעם מלהופיע, קבל "כוח המארב" אשר לירות על מספר מיצדיות ו-ג.ט. סוריים, בשעה 1525 פתח הכוח באש. חוך כדי מהלך הירי נורה לעברו מטח בין 6-7 טילי ג.ט. אשר אחד מהם פגע בסנק בידו הימנית של מקבע התוחח. הטיל חדר, את השריון לצריח חוך שהוא פוצע קל את התוחחן. הסנק (ז-814152) יצא מכלל פעולה. פרוט נזקים ראה נספח פגיעות.

6. פעולת מח' הסנקים בחושניה

קרב שריון בעל אנפי שונה במקצת ניהלה מח' הסנקים שבחושניה. מח' זו הוכפפה לכוח הדרומי חוך שהיא פועלת עצמאית בגזרה, כאשר עמדותיה פוזולקות מצפון ומדרום למוצב 111. קרב הסנקים בגזרה זו החל זמן קצר לאחר השעה 1400. מול המחלקה ניצבו 3 סנקים סוריים מסוג טי-54 אשר ירו גם הם מעמדות אש מוכנות מראש לעבר המוצב. בקרב תותחים סטאטי זה נקטו הסורים בשיטה חדשה - ישנה אשר אפיינה בעבר את פעולותיהם במסגרת "המערכה על הפנים" שמלפני מלחמת ששת הימים. עיקרה של טקטיקה זו היא המנעות מדו-קרב מלא עם השריון הישראלי והסתפקות בירי בודד ללא תיקוני אש לפי השיטה שתחואר להלן: סנק סורי אחד מתוך השלושה היה עולה מידי פעם לעמדת אש, יורה פגז אחד לעבר הסנקים שלו ויורד מיד לאחר הירי לאחור וזאת כאמור מבלי לצפות ולחקן את האש.

עוֹתָק מִסֵּף...מִחוּךְ...עוֹתָקִים

לח' הסנקים שעמדה בעמדות בחושניה ניסתה להשמיד את הסנקים הסוריים תוך שהיא מצפה כל פעם להופעת אקראית של סנק סוהי בעמדה זו או אחרת. תוך כדי כך ניצבה המחלקה באותן עמדות מבלי להחליפן מדי פעם ותוך שהיא מוציאה-כמות תחמושת גדולה זזאת- "מבלי לרדת לפשר המשמעות של הטקטיקה הסורית החדשה". בסה"כ הוציאה מח' זו כמות של 101 פגזים והשמידה סנק סורי אחד, מבין השלושה.

בשעה 1645 דווח מג"ד 74 כי האזור מולו אפוף עשן כל המטרות נפגעו ושקט שורר בגזרה. בשעה 1705 נתנה פקודה החל לכוחות.

7. סכום יום הקרב "קפיטל 4" ותוצאותיו

להוציא נושא חיה"א שהפליא מכותיו באויב היה יום הקרב "קפיטל 4". המוצלח ביותר לפיקוד הצפון בכלל ולחטיבה 188 בפרט. פי שעקב בעיון אחרי מהלך התקריות יכול היה לעמוד על ההמלצה בתקריות עד ה-8 בינואר אשר היה יום הקרב הגדול ביותר מכל הבחינות ואשר הבהיר לסורים את נחישות החלטתו של צה"ל לא לוותר על שום פגיעה והתנכלות לשטחנו. גורם מאפייין חדש אשר נכנס לזירה הינו טילי הסאגר (מאליוסקה) - אשר חינם הדור המתקדם של טילי ה-שמל המיושנים יחסית. הכנסת טילים אלו מעידה על המכה המוראלית בה הוכו הסנקיסטים הסורים דבר שהוכח גם ע"י מיעוט הסנקים שלהם בזירה ב"קפיטל" הזה. סה"כ אבידות הסורים ביום זה (כולל הפצצות חיה"א) נאמדות ב-330 נפגעים מחוכם 50-100 הרובים בנוסף לכך הופלו לסורים בתאריך זה 6 מטוסי מיג 21, נפגעו להם 8-9 סנקים וכך נפגעו מספר ניכר של מוצבים, סוללות ארט" ומכ"מים אוויריים. לכוחותינו היו בסכום יום הקרב 3 פצועים קל (אחד מהם אזרח ממרום הגולן) וכך נפגעו 3 סנקים כתוצאה מירי טילים. הפגיעות היו קלות יחסית והסנקים הוחזרו לכשרות תוך זמן קצר.

מס' סדר	הערה	מס' שוקים	המטרות	הוצאות תחומים		השקיע		מטרות		מס' סדר	מס' סדר
				חל"ל	חל"ל	מס' סדר	מס' סדר	מס' סדר	מס' סדר		
א.א.	מחיימת	3	מפעלה וצומת חדר	19	31	62	12	4	4	4	4
ב.ב.	מוצב 104	2	רכס השוקים והחדירה	3	13	16	13	4	2	4	4
ג.ג.	מדרום למוצב 104	3	רכס השוקים	27	11	48	11	1	1	1	1
ד.ד.	מצפון ל-105	2	המבנה מצפון לג' ונחא והסוללה החודשה.	13	14	31	14	1	1	1	1
ה.ה.	ממערב ל-105	3	המבנה שצפון לג' ונחא	4	4	4	4	1	1	1	1
ו.ו.	מוצב 106	2	ג' ונחא המבנה והסוללה החודשה.	19	19	23	19	3	3	15	15
ז.ז.	מדרום ל-105	2	כנ"ל כנ"ל חל-חודשה	14	9	23	9				
ח.ח.	107 (מערב לכביש שדרום מזרח למוצב)	3	עשרת הבתים	20	20	40	20	(2)	(2)	(2)	(2)
ט.ט.	מדרום ל-111	4	חל כוונא וכפר כוונא	74	27	101	27	1	1	1	1
י.י.	באזור מוצב 114	3	אזור רפ"ד ומוצב הגדרות	4	4	4	4	1	1	1	1
יא.יא.	115 מצפון ומדרום לא"מ	2	חל דרעיה והרדוס	12	12	12	12	3	3	5	5
יב.יב.	אזור צ"ר הונס ומפגש חללים ה-ג.ג.ס ומערב לגדר	9	אום לויס	21	11	32	11	5	5	5	5
יג.יג.	116	4	צ"ד ו-4 הבתים	18	5	23	5	(1)	(1)	5(2)	5(2)
יד.יד.	סה"כ	42		217	145	399	145	21	6(3)	34(4)	34(4)

הערות: ( ) = פגיעה בספק

עוה סס' 2...מחור...עוהים

ס' ד' 2
= 46 =

קפ"ט ד' לקהים ומסגרת

ה ע ר ר ת	ה מ ס ל / ה ק	ה א ר ע
<p>נושא גיבוש המרגולקם לירי מסגרות שנקיים חתח ירר טילי נ"ש בתנאי רמה"ג נמצאה במהלך בחינה וניסוי שותף של מפנ"ש/ תח"ש וחש' 188.</p>	<p>(1) הנתחה אש ארטילריה לאזורי משגרי טילים לחם מוצאות טובות במשך שיגור הטילים נעשה באיזורים ידועים, ובמדרות שלא ניתנות לתסקים באש כיגוף יסיר. (2) יש מקום לכדוק ולגבש מרגולקם מחלוקת מחלוקת לירי כחשונה על שטח שטרות בתנאי ירר טילי נ"ש.</p>	<p>(1) בתגובה על המעורבות בתקריית הקודמות נקטו עתה הסורים בכלי-נשק מסוג חדש, ובמקביל צמצמו את מספר הטנקים המעורבים בתקרייתם. בתקריית זו נורו לראשונה מספר רב של טילי סאגרם 30 בגזרה הצפונית וכ-7-6 בדרומיים. (2) חוד כזו התקיים נוסח שהי טכניקות כחשונה לסאגרים: א) ירר משהי ארטילריה לאיזורים משוערים באזור משגרים. ב) אחראה ע"י שנקיים "צופים" על ירר טילים עליהם.</p>
<p>יש לציין את פעולת החש' בנושא זה.</p>	<p>פעולת עזרון כרטיסי השוהים נתנה כמאמץ חוצ- את הייבויים וחשוב להמשיך בה עם הוספת עמדות חדשות בגזרה ועם הוספת שטרות חדשות בגזרות השוהים.</p>	<p>לקראת תקריית זו בוצעה מדידה שוהים והוכן כרטיסי שוו- הים חדש לכל המפקדים אשר מסתמך על פגיעות במטרות בתק- ריות הקודמות. לפיכך לא היו הפעם המרשים כ"ז השוהים למטרות בכרטיסים ובשטה.</p>
	<p>מספר השנקיים שהשתתפו בתקריית זו איפשר העסקם מטרות רבות באופן רצוף ובמקביל.</p>	<p>בתקריית זו השתתפו 42 שנקיים לעומת 25 בתקריית הגדולה הקודמת ב-21 נוב' 1972.</p>

עומק מטי... א. מתור... עומקים

ס"ד י
- 247 -

ה ע ר ר ה	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ח	ה א ר ע
<p>א. יש לזכור כי כל פעילות קרבת הינה למעשה אמון והכנה לגייסות לקרבות בעתיד. ישנם מקרים ספציפיים בפעילות בט"ש בהם ניצפה מראש כי יהיה צורך בטכניקות ירי ממוקדות בקרב מטון שכן או של יטה של מפקד המטרה הקשנה ברשת עצמאית. למקרים כאלו יתכן שינתן פתרון כזה של בניית רשתות ליי-חידות המשנה.</p>	<p>ככלל חשוב לעבוד במטרה הרשתות זנוהלי הקשר הקבועים במגמה לשמור על מטרות ההפעלה ונוהלי העבודה המקובלים ובפרט כאשר הקרב עשוי להתפתח לקרב נייד בו יופעלו מטרות הקניות.</p>	<p>לראת מקרים זו נקבעו נוהלי קשר מיוחדים שכללו הקצאת חדרים עד רמת מחלקה כך שניתן היה להפעיל רשתות ניהול ובקרה אש ברמה כח ששנה (מחלקה) תוך בקרה מרכזית וכניסת מפקדים ברמה גבוהה יותר לרשת- ומ השונות במקרה הצורך.</p>
	<p>החשובה לשכניקת ירי כזו כפי שראינו בעבר בקצ המורי ובניסיון שנרכש בקו החלטה הינו ירי מהיר ומדויק המתבסס על ירי אמצעי או ירי מחלקה. (בשעות חיקוי פגמי ערשה וחיקויני מפקד).</p>	<p>בתקריט זו נקטו הסורים בטכניקת ירי שהייתה מוכרת ב"קרב על המיסי" לפני מלחמת ששת הימים טכניקה זו מבוססת על ירי מהיר של פגזים בודדים ושנוי עמדה לאחר כל פגז וללא התחבובם בתוצאות הירי וללא המה-נה להשגת מטרה. המטענות: טנקי האויב מופיעים לפיכך ומן קצר בלבד, והירי שלהם אינו מדויק.</p>

עו"ת פס"ג...מחור...עו"תים

ה ע ר ו ת	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ה	ה א ר ו ע
	<p>הנהלת המקובל בשיריון בלמד כי על המפקד הבכיר להתליף רכב/ר"ק"מ פגוע או לקוי עם הנסוף אמנו ע"מ שייוכל להמשיך לשלוט ולפקד על כוחותיו. כאן נקט ה-ג"מ בפעולה הפוכה ועבר לר"ק"מ הלקי פבהינתן קשר וכמות התמושות שהוא נותן יזמה המשיית לסמל.</p>	<p>1. בכירי מה' חושניה גמר הסמל את עיקר התמושת הבטן על ירי כנגד שני שנקי אויב בגזרתו. בשלב זה שכנע את המ"מ שהנו קרוב להשגת המטרה וכמספר פגזים נוסף יוכל להשמידה. המ"מ התליף עם הסמל את השניקים כשהוא נשאר בשנק עם פעם התמושות וללא מקל עזר.</p>
<p>נושא זה חשב להיות ידוע ולהלקה במחשבוך בעת קבלת החלטות על המסיניות בירי.</p>	<p>נקיטת מדיניות של הדלקה מטרת במעריך לאחר ישתדוד כי נמנעו קודם לפץ פגזים בטווחים אלו הוצאת התמושות מרובה עקב הפיזור הטבעי.</p>	<p>2. בתקריית זו ירמה מה' חושניה מספר רב של פגזים לטווחים מעל 3000 מ' לצורך הדלקת שנקי אויב לאחר שנפגעו קודם לכן.</p>
	<p>עם כניסת הקן סידור התמושות החדש בבטן השנקי וכן הקפדה על ירי מבוקר ניתן ליותר על זחל"ם התמושות.</p>	<p>3. לאור כמות התמושות שהוצאו בתקריית הקודמות הוכנו מאחורי זחל"מי התמושות שניקים.</p>

עוֹתָק מִסֵּף.....מִתּוֹךְ.....עוֹתָקִים

נ ס פ ח ב

הנידון: לקחים מהפעלת השריון הסורי ב-8 ליוני 73 לקט פוד' מיוחד
המקור: מפקדת גייסות שריון/מודיעין (מד-1-56-42)

1. במסגרת "יום הקרב" ב-8 ינו' 73 הופעל השריון הסורי בחזית במספר מקומות. חלו

מספר שינויים וחידושים בהפעלת השריון הסורי ולהלן הלקחים העיקריים:-

א. הטנקים הופעלו במסגרת פלוגתית בקרב תותחים ניידים.

ב. יושמו לקחים מתקריות קודמות בנושאים הבאים:-

(1) טכניקת הפעלת הטנקים מהעמדות - בעבר הופעלו הטנקים כתותחים ניידים

מעמדות גלויות או גלויות למחצה, תוך ספיגת פגיעות רבות. לאחר תקרית

21 נוב' 72 הוקמו סוללות עפר במספר מקומות בקו הקדמי. והטנקים הסורים

השתמשו בהן תוך עליה וירידה, החלפת עמדות והימנעות מחשיפה מיוחדת.

במקומות בהם עדיין לא הספיקו להקים סוללות עפר (כמו בכודנא) נוצלו

קפלי קרקע כעמדות ירי.

(2) ניהול אש - החכצע ברמת הפלוגה באורח שוטף, תוך דיווח הדדי בין המפקדים

על הופעת מטרוח ומיקומן.

2. להלן פירוט הנושאים העיקריים שנלמדו ממחקר שנעשה על כוח טנקים שפעל באיזור כודנא:-

א. תפישת עמדות:-

(1) הפלוגה היחה מוכנה מראש (כנראה גם תורגלה לתפישת עמדות) ונקבעו כינויים

מספריים לקווי הירי ומטרות בשטחינו.

(2) הטנקים היו רוב הזמן במידרון אחורי בעמדות, והם נהגו לעלות לעמדה לירות

פגז ולרדת שוב אחורנית.

(3) חלק מעמדות היו גרועות מבחינת תצפית:- הן מוקמו מאחורי בחים או עצים,

שצימצמו את מרחב התצפית.

ב. ניהול ובקרת אש:-

(1) ציון מטרות - כל המפקדים בפלוגה (כלל ה-מג"ד) נטלו חלק באיתור וזיהוי

מטרות וסייעו זה לזה. עם זאת, נראה שהנושא לא תורגל באופן יסודי

והזיהוי היה כללי מדי.

- (2) בקרת אש - נעשתה ברובה במסגרת הצוות. במקרים בודדים נעשתה ברמת הפלוגה. והיא כללה בעיקר ציון הטווחים למטרות, והדגשת הצורך בחסכון ובתחמושת.
- (3) השגת פגיעות - כבעבר, נראו בשטחנו פגיעות קרובות לעמדות סנקי צה"ל. ניתן לומר שהירי היה מדוייק יחסית לטווח הארוך, אולם פרט למקרה אחד לא דיווחו מפקדי הפלוגה על השגת פגיעה. עם זאת, ציינו המפקדים לעיתים קרובות את הקשיים באיתור המטרות עקב סינוור השמש, ובמיוחד עקב ה"היעלמות" המתמדת של סנקי צה"ל.
- (4) היקף הירי - בחקירת ה-8 ב-ינו' 73 ירה כל סנק בפלוגה שבכודנא במוצ' 19 פגזים (החקירת נמשכה כ-3 שעות). נראה, כי בעבר-היה היקף הירי גבוה יותר, וצמצום הירי נובע מהשאיפה להימנע מעמידה ממושכת בעמדות כדי למנוע אבידות. בחירת סוגי תחמושת - מרבית התחמושת שנורתה הייתה מסוג נפיץ ויתרתה ח"ט. כן נורו 2-3 כדורי מטען חלול. בחירת תחמושת זו תואמת את הטווחים והמטרות במגבלות הקיימות.
- (6) נותלי דיווח - נראה כי לא קיימים נוהלי דיווח קצרים ויעילים לגבי ניהול וביקורת אש: דבר המטרבל את עבודת הפלוגה ועשוי לפגוע בה במידה רבה יותר, אם כל הגדוד יופעל באותה הרשת כמקובל.
- ג. תרגולת נ"מ - הסורים ממשיכים בתרגולות ה-נ"מ המוכרת לנו מ"קיתון 10" (10 יוני 72) ומקרבות ספט' 70, לפיה מפעילים עשן ויורים במקלעי ה-8"מ. הדבר התבצע גם בחקירת ה-8 יוני 73.
- ד. הקשר בפלוגה:-
- (1) ניהול הפלוגה והקשר בין הפלוגה למפקד הגדוד התנהלו כבעבר, ברשת אחת.
- (2) משמעת הקשר בפלוגה הייתה לקויה (כמו בקרבות ספט' 70) - מש"קים ו-מ"מים התפרצו לרשת לעיתים קרובות גם בנושאים שוליים, גרמו למחח ועצבנות והפריעו לעבודת ה-מ"פ וה-מג"ד, בעיקר כשגבר לחץ הקרב.
- (3) תופעה אנפינית ברשת הייתה העברת פקודות חוזרות בכל דרגי הפיקוד באותה רשת, לדוגמא: פקודת מג"ד להפעלת נשק הועברה ל-מ"פ, ממנו ל-מ"מים ומהם ל-מש"קים.
- ה. מיומנות טכנית - לא ניתן היה לעמוד על המיומנות הטכנית של צוותי הסנקים.
- ו. מוראל - כנראה, כי המוראל בפלוגה היה נמוך. בלחץ הקרב ובעיקר לאחר פגיעה בטנקים, גברו בה המחח והעצבנות, כך שהמג"ד ראה צורך להזהיר מספר פעמים את הצוותים, מלנטוש את הסנקים.

נספח ב' (המשך)
עוחק מס' 2... מחור... עותקים

ז. רמת המפקדים:-

- 1) מג"ד - שלט בחצפית ובקשר על פעולות הפלוגה, התערב פעמים אחדות בנעשה בפלוגה ואף סייע באיתור מטרות מעמדות תצפית שלהן, ממנה ראה את איזור הקרב.
- 2) מ"פ ו-מ"מים - ניהלו את עבודת הפלוגה בצורה תקינה, אולם לא הקמידו לאחר למש"קים את המטרות במדוייק. למרות שהללו ציינו במפורש שאינם מזהים המטרות.
- ח. בטן תחמושות ב-טי-54 / מחבורת בטן תחמושת בטנקי טי-54 כוללת 17 נפיץ, 11 ח"ש, ו-6 מטען חלול (סה"כ 34).
- ט. אבידות ונזקים - נראה, כי המעבר לשימוש יעיל בעמדות ובסוללות עפר צמצם את אבידות הטנקים הסוריים ביום הקרב ב-8 יוני 73 לכ-7 טנקים, לעומת 12 ביום הקרב ב-21 נוב' 72.

י. סיכום הירי

1) להלן סיכום יריי של 5 טנקים טי-54 מפלוגת הטנקים שפעלה באיזור כודנא:

מס' סד	הטנק/התחמושת	מ"מ 1	גור 1	גור 2	מ"מ 2	גור 2	סה"כ
	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
1	נפיץ	16	12	6	13	13	60
2	ח"ש	9	4	6	5	8	32
3	חלול	2	1	0	0	0	3
4	סה"כ	27	17	12	18	21	95

3. סיכום:-

- א. נראה, כי חל שיפור בניהול ובקרת אש ביחידות הטנקים.
- ב. הסורים יישמו לקחים מחקריות קודמות והחלו משתמשים בעמדות ובסוללות עפר בירי טנקים, על מנת לצמצם אבידותיהם.
- ג. צפויים שיפורים נוספים בהפעלת השריון הסורי, בעיקר מבחינת ניצול הקרקע וסוללות העפר, בשילוב ירי שילי נ"ט ממסגרים קרקעיים או מ-ע"ג שריונית.

נספח ג

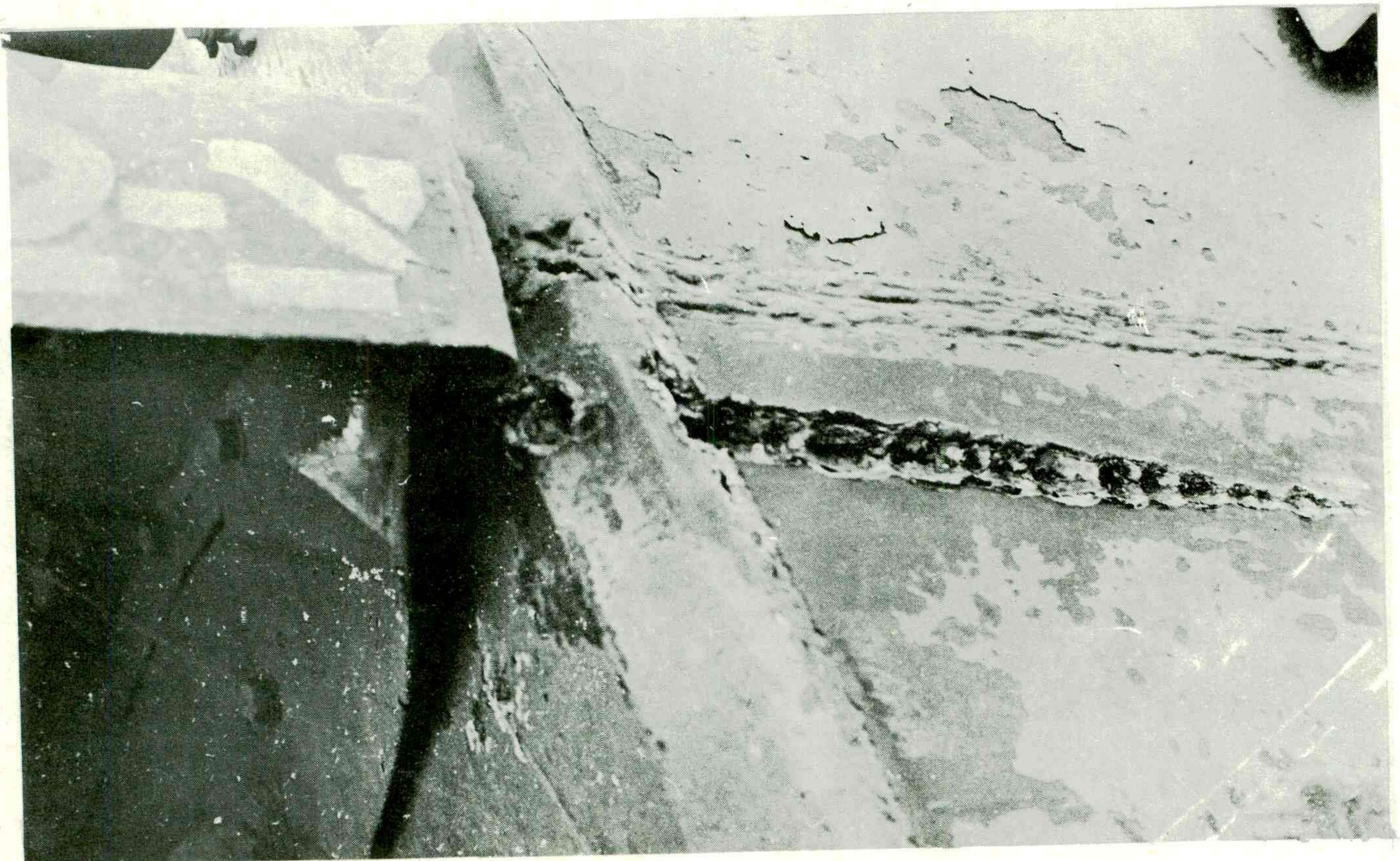
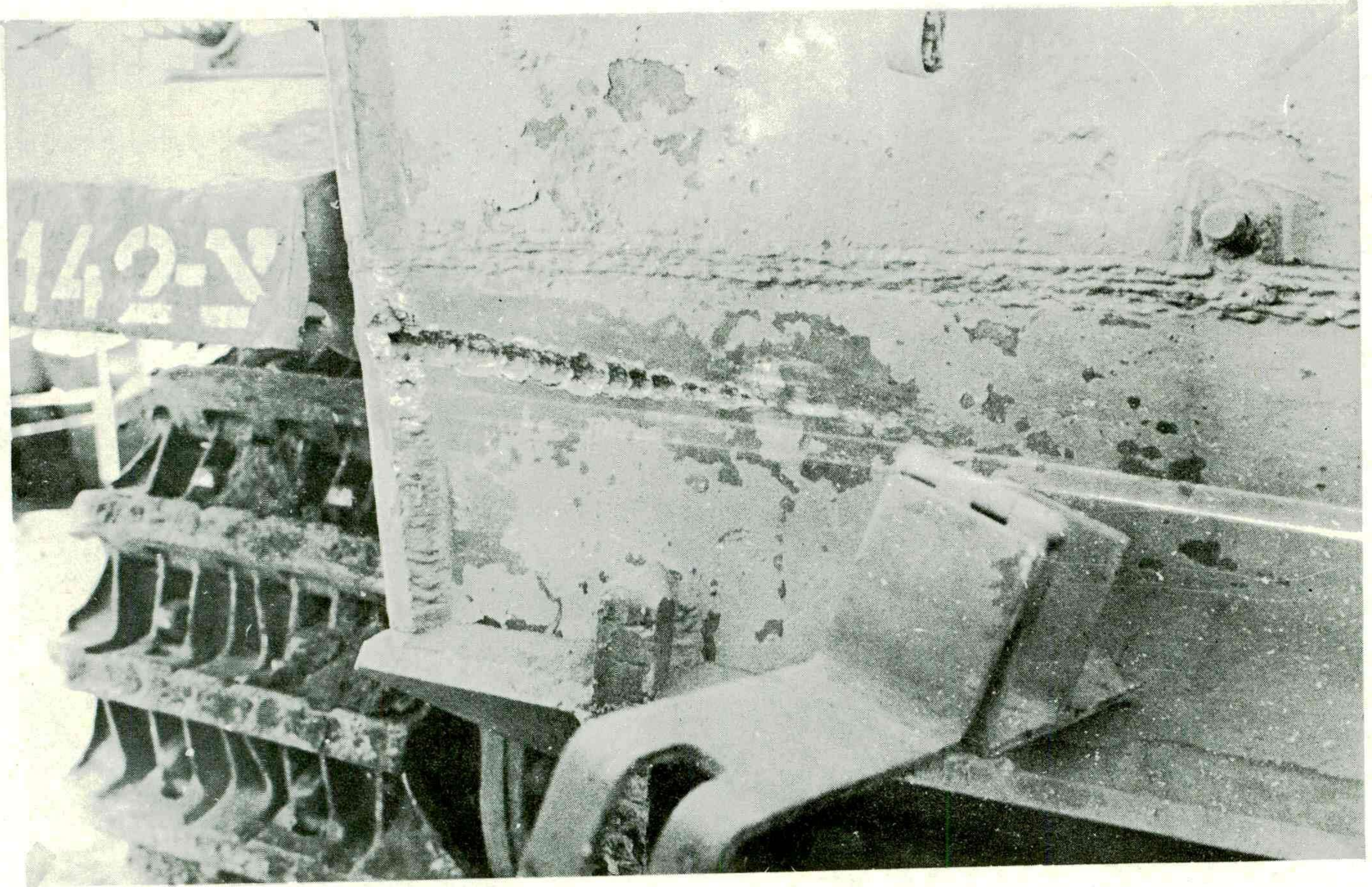
עוחק מס' מחוך.... עוחקים

מספך זה מכיל..... עמודים

הפגעות סוקי שוט-קל במבצע "קפישל 4"

טנק צ - 814142

פגיעה טיל סאגר באזור מיכל אחורי. איך הדירה.

עוֹתָק מִסֵּד... מִחוּךְ... עוֹתָקִים

גזרה דרומית

א. טנק צ-814152

במסגרת ציר הנפטר עם תעלת הנ"ל באזור מוצב 115 נפגע טנק משיל נ"ט סאגר בשימוש הימני של

מקבע התוחח. להלן תאור הפגיעה:

(1) פגיעת השיל במקבע תוחח בצידו הימני הפעילה את המסען החלול חוץ כדי פגיעת רסיסים

בתא זוויד מס' 1.

(2) סילון המסען החלול חדר בצורה אלכסונית את מקבע התוחח, חדר לצריח, חדר את ממסרת

ההגבהה ושיחקה.

(3) המשיך ופגע בקפיץ הימני של בית הסדן ושם נעצר.

(4) הפגיעה יצרה שריפה קטנה שהצוות התגבר עליה. הטנק יצא בכוחות עצמו מאזור האש ולא

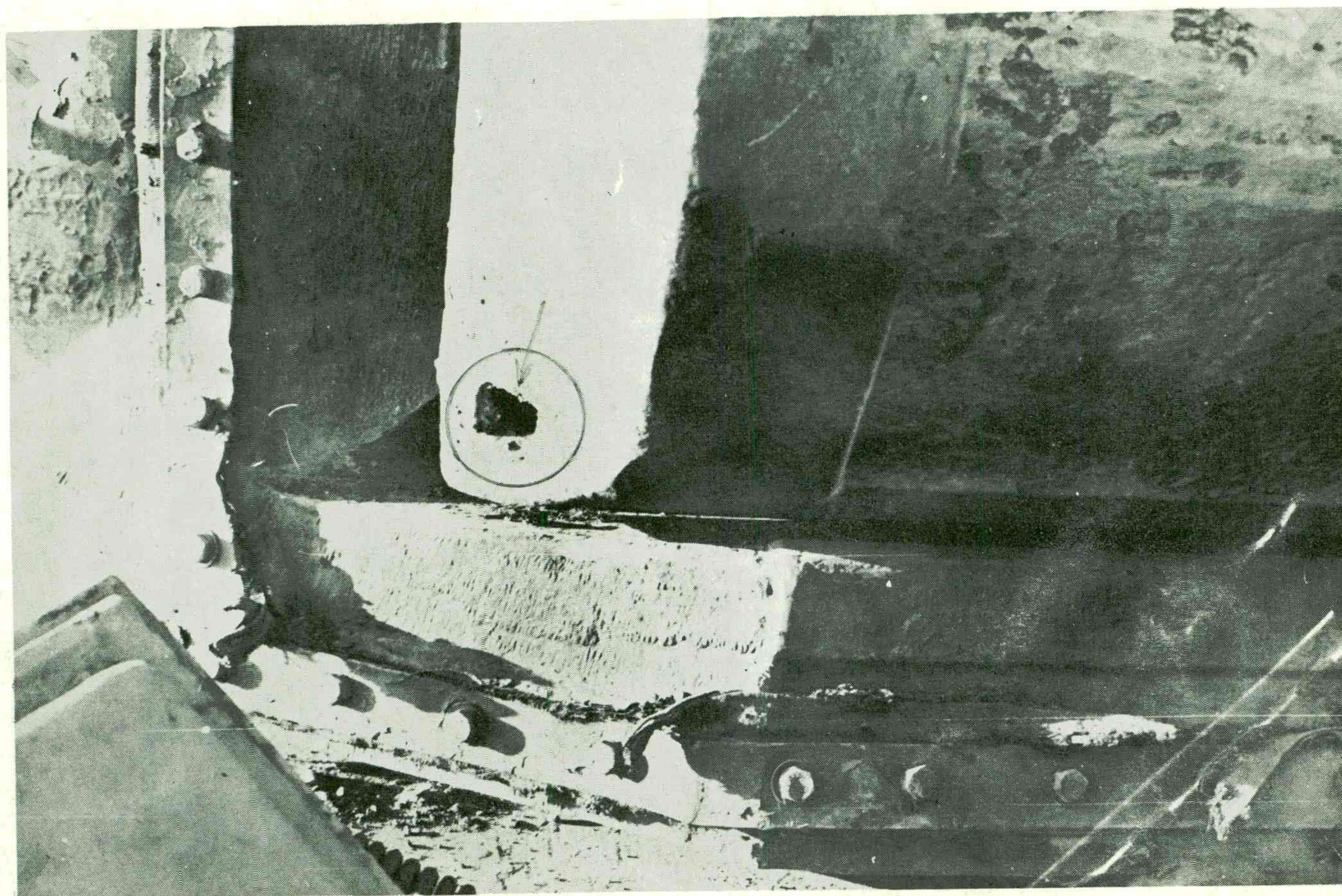
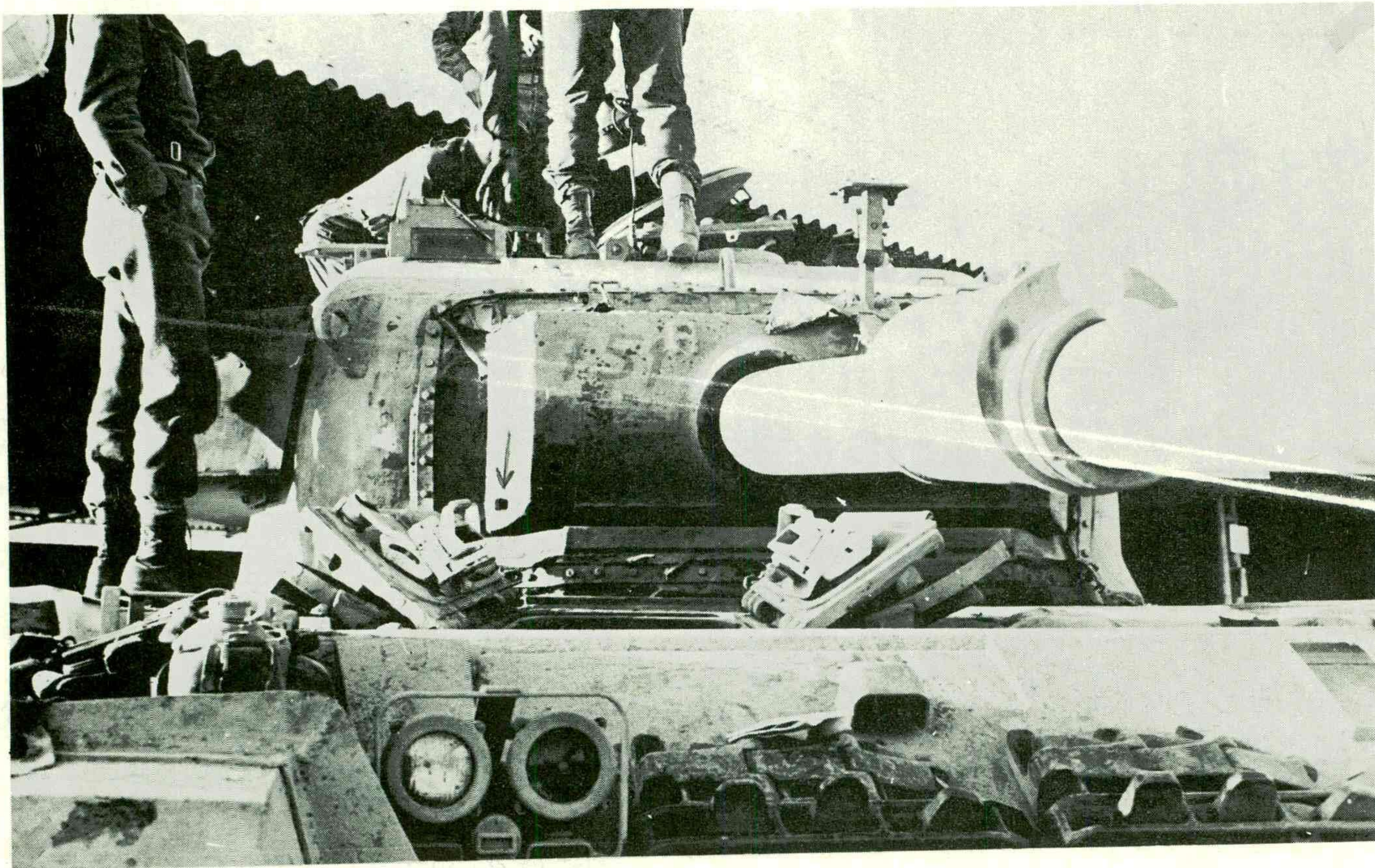
המשיך בקרב.

(5) מאנשי הצוות נפגעו קל התוחחן מרסיסי המסען החלול.

(6) הטנק אינו כשיר.

טנק - צ - 814152

פגיעה ע"י טיל סאגר באזור מקבע התוחח. יש חדירה.

עוֹחַק מִסְּ...מִחוּךְ...עוֹחַקִים

3. הפגעות מנשק נ"ט.

גזרה צפונית.

א. במוצב 105 פגע פגז נ"ט מימין למקבע החוחח בטנק פלוגה ז'. להלן תאור הפגיעה:

(1) הקליע קלע והחליק ללא חדירה.

(2) כוון ההחלקה הוא משמאל לימין.

(3) הנזק לטנק הוא בקריעת הברזנט של מקבע החוחח ושיפשוף באורך של 30 ס"מ.

(4) הטנק לא ניזוק והמשיך בקרב ללא בעיות.

ב. טנק צ - 817188

במוצב 105 פגע כדור ה"ש בכיפת מפקד בטנק מ"פ ז'. להלן תאור הפגיעה:

(1) בזמן התנועה לעמדות האש באזור מוצב 105 נפגע מדף המפקד מפגז נ"ט.

(2) המדף היה ב-90 מעלות עקב הזמן הקצר שהיה לתחארגנות, אשר בוצעה חוץ כדי

תנועה לעמדות.

(3) כתוצאה מעוצמת הפגיעה נפלו שני אפיסקופים 7.

(4) הפגיעה לא פגעה בכושר הלחימה של הטנק והוא השתחף בקרבות ללא בעיות

שנבעו מהפגיעה.

4. הפגעות מארטילריה.

א. במוצב 105 פגעו רסיסי פגזי ארטילריה בטנק מפלוגה ז' ובכובע המפקד. להלן תאור

הפגיעה:

(1) רסיסים בכנף ימנית קדמית שגרמו לקרע גדול ומספר חורים.

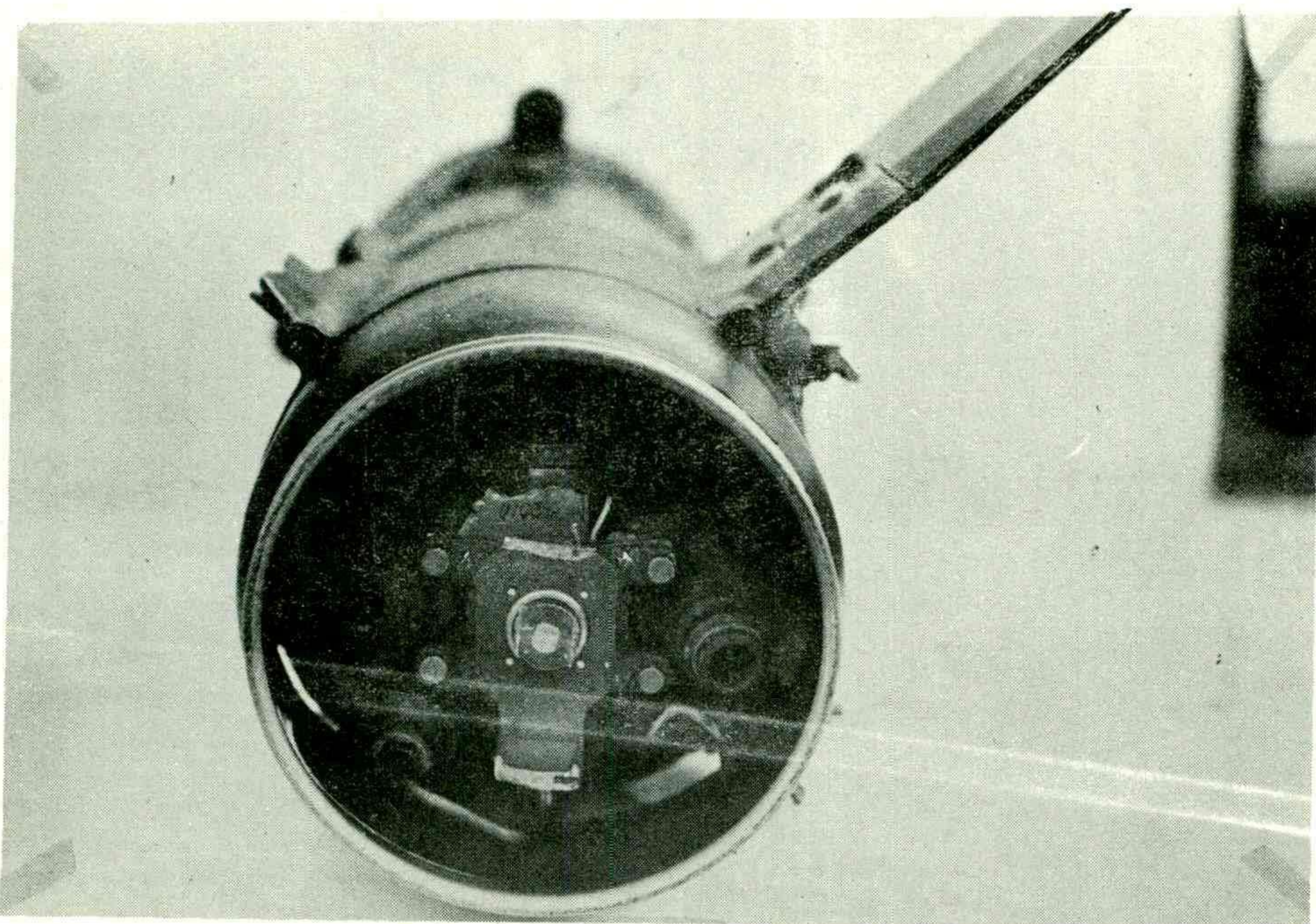
(2) פגיעות מספר בתא זוווד 1.

(3) מספר פגיעות בפלטת בזוקה קדמית ימנית.

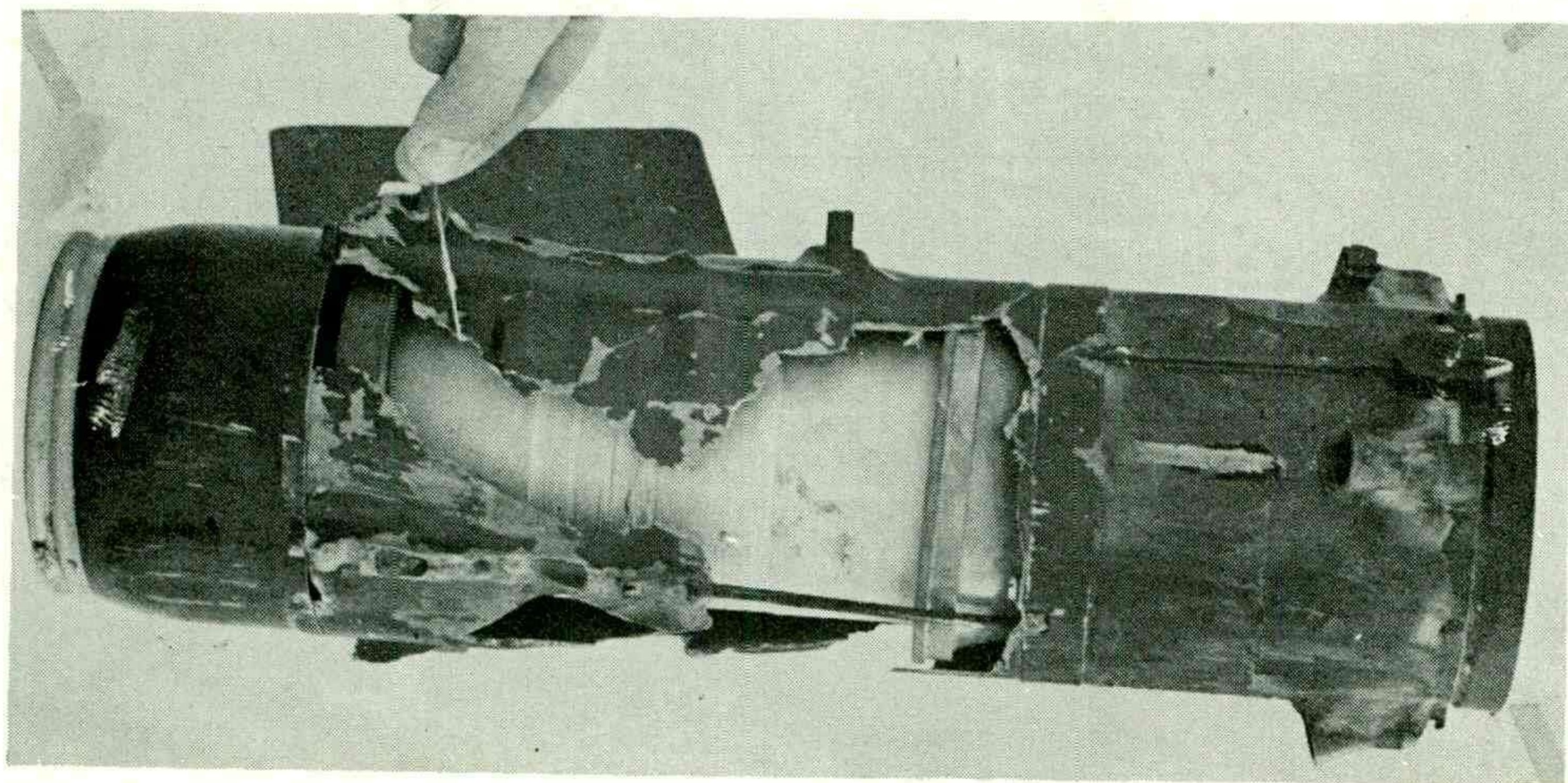
(4) חריץ בכובע פ"י. אר. סי של המפקד כתוצאה מרסיס.

(5) כל הפגיעות הללו לא גרעו מכושר לחימת הטנק שהשתחף לכל אורך התקריח.

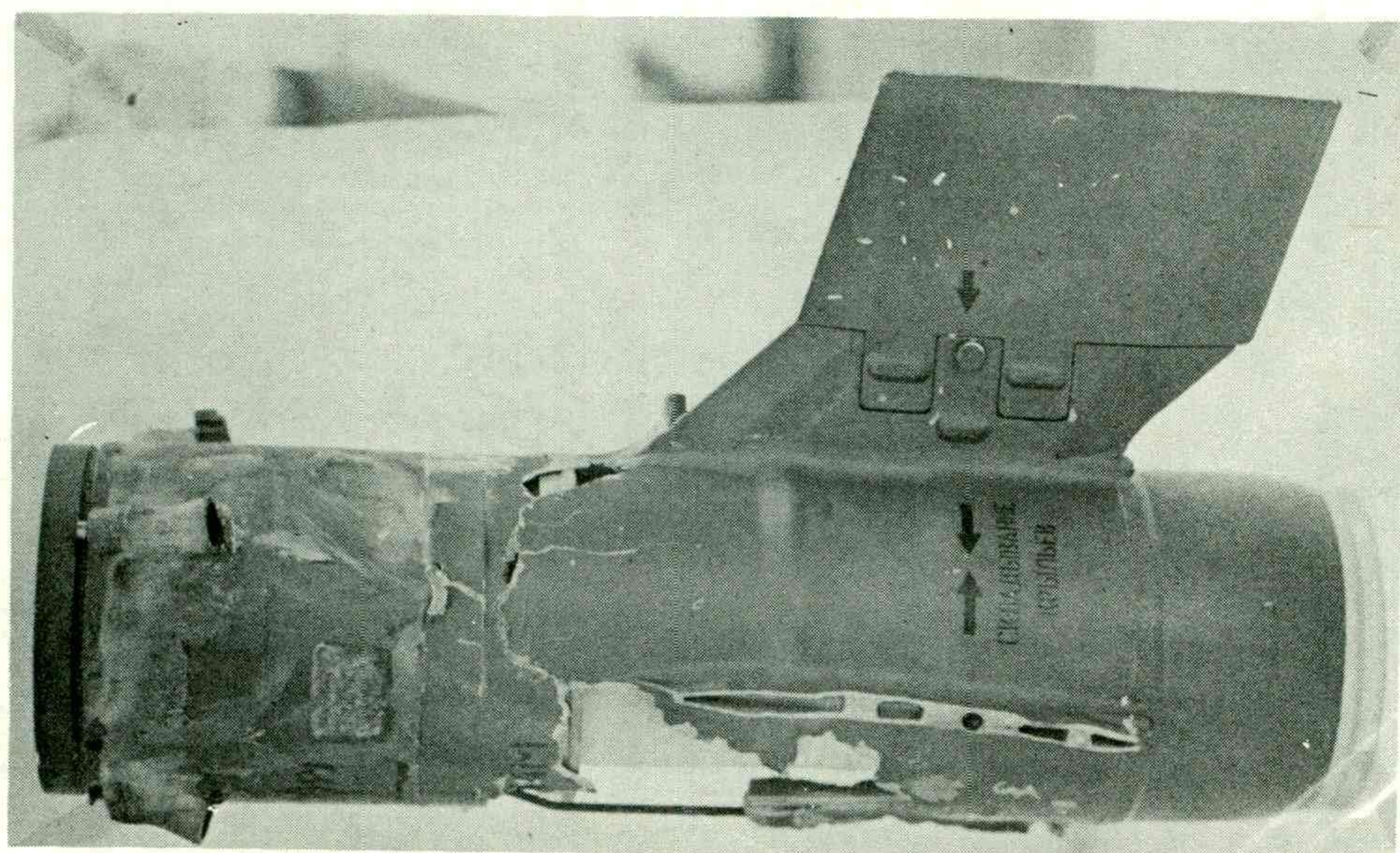
שרידי טיל סאגר שנורה ולא התפוצץ.

מנועי היצוב.

גוף הטיל והתיל המנחה.

גוף הטיל וכנף יצוב פרושה.

עוחק מס' 2... מחוך... עותקים

הפעלת מח' טנקים בסיוע לסיור שהותקף - ירי ע"י מחבלים - 7.2.73

1. תאור המצב

בתאריך 7.2.73 בשעה 0855 נחקל סיור בוקר ברמת הגולן (באיזור נחל גולן) במטען חבלה מופעל מרחוק. הגשש עוד הספיק להזהיר את החבלן לקפוץ לאחור (זיהה את התיל הממעיד) והמטען - שהוערך אח"כ בכמות של 10 ק"ג התפוצץ. עם ההתפוצצות נורו על הסיור מספר צרורות מנשק קל. בבדיקה שערך הסיור במקום, נתגלו 4 בזוקות שכוונו במקביל לציר התנו-עה לעבר חזית הנגמ"ש, אך הן לא התפוצצו. מהמטען והבזוקות הולכו תילים חשמליים לכיוון מזרח למרחק של 300 מ". כך נתגלו במקום עקבות של 6 אנשים. לאור מדיניות הפיקוד, הקובעת כי ירי ארטילריה מהווה גורם העלול להחריף המצב ולגרום לחגובה ארט' סורית, תופעלנה ברוב המקרים מח' הטנקים במטרה לענות באש תותחים על מטרות נקודה (מחבלים וכדו') בטווחים מעל טווח הנק"ל. אותה עת, היחה המח' הסמוכה ביותר מח' הטנקים של נחל גולן. מח' זו השייכת ל-גד' 53 היחה בשלבים סופיים של החלפת ב-מח' מ-גד' 74, שאמורה היחה לתפוס את מקום הראשונה בקו. בשעה 0700 לערך הגיעו הטנקים מ-גד' 74 ובשעה 0800 כבר היו הטנקים מ-גד' 53 על המובילים, כשהם מכוונים ברשתות הסוואה ומוכנים לתזוזה.

2. הפעלת מח' הטנקים

חוך כדי ביצוע ההחלפה בחניון נקלטו קולות הפיצוצים והירי באוזני הטנקיסטים. מ"מ הטנקים של גד' 53 הורה להכין מיד את הטנקים של גד' 74 לפעולה. מאחור ועדיין היו בצריחים פריטי הציוד האישי של הטנקיסטים שהגיעו. לאחר זמן קצר (יותר מ-5 דקות, כפי שמחייב ה-פק"ל) נצו 2 טנקים, כל אחד בפיקוד מ"מ, לעבר מקום החקירה (סבוב ההפתעות), כאשר ה-מ"מ היוצא משמש כמפקד הטנקים. בדרך קבל אישור להכנס לאיזור פריצה ב; ע"מ לתפוס עמדות במאפשרות שליטה טובה על השטח. עוד מקודם לעזיבת החניון, ניסה מ"מ 53 לדווח למפקד הפלוגה על האירוע, אך הדבר לא עלה בידו מאחר ועלה על טנק הגור (שהיה ללא מקלט עזר). עם הכניסה לעמדות לא זיהה הכוח מטרות בשטח והמתין לפקודות. בינתיים הגיעו לשטח גם חפ"ק הטמ"ר 820 עם גששים בכירים וסרקו ובדקו את השטח.

עוחק מס' 2... מתוך..... עוחקים

בשעה 1158 זוהה בשטח מחבל, שניסה להתחמק ממקום האירוע. הסנק, עליו פיקד ה-מ"מ 53, פתח באש לטווח 1800, ירה 2 פגזים ופגע בסביבות המחבל שנראה נופל ושוכב בשטח. במסקפת 20x120, שהיתה בחפ"ק המח"ט, נראה המחבל שוכב בשטח ללא תנועה. עמדת החטיכה חדר לאיזור כוח חי"ר ע"מ לחפש מסמכים בגווייה [REDACTED] לאחר שעתיים של חיפושים לא נמצאה הגופה והכוח חזר לבסיסו.

תצ"א של אזור עיבדין, שים לב ל-סול" העפר עבור הסנקים הסורים.

עוֹתָם סָס'...מְחֹר... עוֹתָם

3. לְחֵיִם וּמִסְנֵנוֹת

הַעֲרֹת	הַמִּסְנֵנוֹת / הַלֵּקָה	הָאָרְעִי
	יש צורך לבצע החלפה בהתאם לנוהלים המקובלים כר שתובטח כווננות מירבית של סנק נכנס נגד סנק.	א. החקירה אירעה בעת החלפת מה"בין וכחוצאה מפר' היה עכוב ביציאת הסנקים מיידית עם ההפעלה למקום הארעי.
בכל מקרה לא הייתה הפרדה לאי קיום הקשר עם הרמה הממונה.	במקרה זה היה על המ"מ לעשות אחת משהי הפעולות: א. לבקש אשור לעבור עם כל המחלקה לרשת פלוגמית. ב. להכנס לרשת פלוגמית ולבקש מהמ"פ להכנס לרשת שלו.	ב. המ"מ יצא לחקירה על סנק גור כר שהיה יכול לפעול ברשת אחת בלבד. כחוצאה מהנוהל סנק-בע לפעול בשתי רשתות רשת מה' ורשת פלוג-חיה לא דווח המ"מ למ"פ מאחר ופעל ברשת מה' בה ניהל את הכוח.

עוֹתָק מִס' 2... מחוץ... עוֹתָקִים

ירי טילי "סאגר" על סנקים וטרקטורים בעת ביצוע פריצת דרך ברמה"ג

בחאריך 15.2.73

1. רקע כללי

באזור הדקומי של רמת הגולן מול "נחל גולן" הוחלט על ביצוע פריצת דרך [REDACTED] את הפריצה היו צריכים לבצע טרקטורים אזרחיים כאשר מאבטחים אותם מח' סנקים (2 סנקים) מח' נחל גולן. השנק השלישי נשאר בחניון בנחל גולן בהאזנה וכוננות לתנועה מידית. כמו כן היה במקום כוח אבטחה של זחלמים מ-גד' 51 (גולני) על כוח האבטחה פיקד חפ"ק מג"ד חפ"ק כשלושותו גם ארטילריה.

2. ההכנות

לקראת הביצוע קיבלו הכוחות המאבטחים חדרין מפורש מאג"ף הפיקוד אשר בין היתר עמד על אפשרות של פתיחה באש ע"י הסורים, גם על ידי טילים, וזאת לאור הנסיון של החקריות המודרנית. בנוסף לכך נעשה איחור מטרות לכוח ע"י מג"ד החי"ר באמצעות משקפת 20x120. עקב האפשרות של אפילציה הסורים נוכח במקום גם מ"פ הסנקים שהיה אמור לקחת בעצמו פיקוד על הסנקים במקרה של פרוץ חקרית.

3. תאור המצב

ב-14 לפברואר הוחל בביצוע העבודה כשהכוונה היא לבצע ביום זה סמוך פריצת תואי בלבד ואילו למחרת הוחל בעבודה הממשית.

ב-15 לפברואר בשעה 0600 עם סיום סיור הבוקר המחמקם כוחות האבטחה החפ"ק בעמדותיהם והטרקטורים יצאו לעבודה.

4. מפב הסנקים בשטח

הסנקים (1-1 ב') נכנסו לעמדות חיפוי לעבר הכפר עיבדין כשסנק אחד (המ"מ) נמצא בהמתנה מאחורי סוללת העפר וסנק שני (1 ב') בעמדת אש במדרון קדמי בטווח של 3200 מ' מהכפר ה-נ"ל. יצויין כי עמדת אש זו נפסלה חדשים מספר לפני כן ע"י מח"ש 188, אבל הדבר לא הגיע לידיעת המפקדים בפלוגה.

עוחק מס' מתוך... עוחקים

מאחר וזה היה כבד היום השני לעבודה ירד המח, המ"פ שלן בלילה עם הטנקים עזב את המקום.
אנשי הצוות היו מחוץ לטנקים ליד המ"ק המג"ד למעט איש צוות אחד שפיתח בצפיית והאזנה
בכל טנק. ליד כל אחד מהטנקטורים העובדים היה נגמ"ש ב.ט.ר 152 עם כחת האבטחה.

5. ירי הטילים ופעולת מח' הטנקים

בשעה 1240 נורה בפחאומיות מטח בן שלוש טילי טאגר לעבר הטנקטורים בעבודה.
2 טילים פגעו ליד הטנקטור הצפוני ואחד ליד הדרומי. הטילים זוהו בדרך מעופם ע"י אנשי
הכוח אבטחה לרבות צוותי הטנקים אשר נכנסו במהירות לטנקים. עם קבלת האשור לירי בשעה
1300 ירה טנק המ"מ 3 פגזי מעיך לעבר הבית הצפוני אשר סביבו נראתה חנועה אנשים. בשווח
3000 מ"מ. פגז נוסף נורה על ג"פ שהחל לנוע מסביבות הבית. הג"פ ואנשיו נטשו אותו.
לאחר מטח הטילים הראשון וסיום ירי הטנקים. ניסו מג"ד החי"ר המ"פ הטנקים (שמע בקשר
על המחירים וחזר מיד למקום) לאתר את מקורות הירי אך ללא הצלחה.
בשעה 1340 נורו 2 טילים נוספים לעבר הכוח, הפעם כווננו הטילים לעבר הטנקים. הטיל הראשון
נראה עף לעבר טנק 1 ב.
הנהג זיהה את הטיל במעופו והחל ביזמתו לבצע "חילוץ לאחור" תוך שהוא נע ללא פקודה אחורה.
לאחר חנועה של כ-15 מטר לאחור נפגע הטנק ע"י טיל שפגע בקופסת הביסקויט הצמודה לחזית הטנק,
בשיפוע קדמי בצד שמאל (עם כוון חנועה הטנק). הפגיעה היחה לנזק קטן. ושינחה את זרועת המעוף
של הטיל אשר לא התפוצץ. לטנק לא נגרם כל נזק. במקום הפגיעה החל לעלות עשן. כחוצאה מכך
נטש הצוות את הטנק ונע רגלית לאחור. המ"פ שהיה ליד המ"ק מג"ד ה-חי"ר רץ מיד לטנק העלה
הצוות חזרה לטנק וכוונו לאחור. מאוחר יותר חזר הטנק ופעל במסגרת המחלקה בירי הנוסף לעבר
המטח עיבדין והסכיבה.
בבדיקה שנערכה במקום הסתבר כי הטנק לא נפגע, לא היחה חדירה אלא פגיעות חיצוניות קלות
בלבד. הא 9 התעקם קלות. סביר להניח כי העשן שעלה היה מנותב הטיל שניתז על פח הביסקויט
ועל החובה המשיך לבעור.
בינתיים הגיע למקום הטנק השלישי של המחלקה שנשאר בחניון בנחל-גולן. עם מתן אישור לירי
ירו שלוש הטנקים כ-14 פגזים לעבר ג"פים שנראו נעים באזור הכפר ומחרקים ממנו. לא
הושגה פגיעה (פרוש הירי ראה טבלה).

ירי סגרים על טנקי אבטחה

15.2.73

ירי טנקים על מחבל

תתי"צ

ענף הסטוריה

תחילת מופעים
חטמ"ר 820

עמדות הטנקים
בעת התקריות

פגיעת טיל
(הטנק נדזק)

2 פגיעות טילים

פגיעת טיל

מחבל

פגיעת טיל

דורך שנפוצה

עו"ת פט'...מחזור...עו"ת פט'

לקחים ומסקנות 6

הערה	המס' ק/ה/ל ק"ח	הארכ
אנדרים בשני הטנקים בלבד.	<p>אין לטורף אנשי צוות פטנק הנמצא בכוננות מיידיים, במקרה זה יהיה וסקל כך המ"מ היה אר"ף לה-כניס את הטנק השני לכוננות.</p>	<p>1) נוהלי הכוננות בחשיבה לגבי מה' טנקים באבטחה קרובה קוב-עים: טנק אחד ימצא בכוננות שפדים כשאנשי הצוות נפנים. טנק שני ימצא עם איש צוות אחד המאזמל ושאר האנשים ע"י הטנק ששלישי בהנחיית בטימוליים והאזנה.</p> <p>2) לפני החילת המקרית זיהה חוחתן פטנק המ"מ (הטנק בכוננות מיידיים) שורה/חנוכה חשופה והוא והמ"מ נגשו לכדוק אותה במשקפת 20X120 שנמצאה בחפ"ק מג"ד החי"ר (50 מ' מהטנק).</p>
יש לסקרל טיפול פשמעה במש"פ.	<p>אחריות המט"ק לניהול בקרה את מטנק היא בלידיים ואין מקום לאפשר לחוחתן פעולה חופשית גם אם הוא מכיר את הגזרה טוב יותר פשמעה יש חשיבות לה-דרור הגזרה לאנשי הצוות החדישים במחלקה על מנת למנוע מצב בו יכנסו לפעילות פשמעה אף מוכר מ"ד עם הגיעם.</p>	<p>פמקד טנק פשמעל הובא ל-מח' 24 שעות לפני המקרית, לא הכיר את הגזרה בה פעל ואפשר לחוחתן ליירות לפי הבנתו.</p>
	<p>אין לחפוס עמדות אש אש"ר א"ר מקנות הגנה לצוות ולטנק. אין לפטוראר המפקדים פאחריות גם כשמידע מסוג זה לא מגיע לידיעתם. עמדה במדרון קדמי איננה עמדה נמפקד טנק המגיע לשטח חי"ב לבחור לעצמו עמדה מתאימה.</p>	<p>הסמל החמקם בעמדת אש, אשר נסמלה לשימוש ע"י המח"ק קודם לכן (הגזרה ונמצאה - בלתי פתאומה).</p>

עומק מס' 2... מחור... עוחקים

ה ע ר ו ת	ה מ ס ק נ ה / ה ל ק ח	ה מ א ר ו ע
<p>פגיעת השיל בקוספפ הכסוקושים (כנראה בכנף האחורית) גרמה להיטט השיל והנו-תב כלבד נשאר לבעור על הארץ והעלה עשן.</p>	<p>פעולת אשפוף ותשישת השכן הייתה בלתי סבירה ויכלה לגרום להמבעות כל הצוות כאשר הוא חשוף על הקרקע ולהשפדת השכן משתוא נטוש ע"י צוותו. הפעולה הנכונה במקרה זה צריכה להיות הפקודת "נחג אחור" וביצוע הפילויז לאחור. פעולת המ"ם הייתה פער-לת שיריונאית נכונה וטובה יש ציידן שפעולה זו הייתה חייבת להנקט ע"י המ"ם האחראי להפעול המהר.</p>	<p>בהמבעות השכן ע"י השיל פקד המפקד על גשימת השכן ללא בדוקת הנזקים ומצב השפדתו. המ"ם שנבחה במקום הורה לצוות לעזור לשכן וכיוון אותו לעמדה מאחור.</p>
	<p>פעולת המחלקה בכלל בתקריט זו הייתה נמוכה מהרמה הנדרשת אליה הגיעו המחלקות ב-חש' בתקריט הקוד-מות החודש לפני כן.</p>	<p>הניהול ובקרת האס בזמן התקריט נעשו בצורה לא טובה כמז-כך בצור חקון פני עידשה בטוח 3250 מ' ומיקונוים סדרנישנים מקובלים.</p>